

OFFICERSTIDNINGEN

MEDLEMSTIDNING FÖR
OFFICERSFÖRBUNDET
NR 8 | 2015

DRAMATISK ÖKNING AV DYKARSJUKA UTREDS

SIDAN 18

**Soldater tvingas
bära mer än sin
egen kroppsvikt**

SIDAN 5

**Västkusten snart
utan permanent
fartygsnärvaro**

SIDAN 6

INSATS:

**Anhörigs attityd påverkar
barnens reaktion**

SIDAN 12

KVINNOR VARNAR:

**Separata duschar
försämrar grupp-
känslan**

SIDAN 14

HUTCHINSON® TIRE SHIELD

BÄTTRE SKYDD GER FÄRRE DÄCKBYTEN!

Med Tire Shield Hutchinson® skapas ett mycket effektivt sidodäckskydd som står emot stora påfrestningar vid tuffa arbeten:

- Anpassad för många däcktyper.
- Punkteringsskydd mot skär, stick och fasthakningar.
- Brandhämmande.
- Förhöjer inte däckets temperatur.
- Formoptimering med CTI-systemet.
- Minskar IR-signaturen.
- Passar alla hjul.
- Enkel montering/demontering.

PREMIUM SUPPLIER OF

WEAPON ACCESSORIES

VEHICLE ACCESSORIES

FORENSICS EQUIPMENT

CLP
SYSTEM AB

Webshop at – <http://shop.clp.se>

CLP System AB
Ritarslingan 5, S-187 66 Täby
Sweden

Phone: +468 - 732 44 05
E-mail: info@clp.se
Internet: www.clp.se

At your service

Dåliga anställningsvillkor kostar pengar!

En fråga som varit i fokus för mig den senaste tiden är rekryteringen till försvaret och problemen att behålla de nyrekryterade. Frågan har hamnat i fokus dels på grund av medias intresse men också för att många anställda, eller de som är på väg att bli anställda, hört av sig och förundrats över hur de hanteras av försvaret.

Ingen av de specialistofficersutbildningar som genomförts sedan starten har varit fyllda, varken antalsmässigt eller med de inriktningar som efterfrågats. Inte heller till Officersprogrammet (OP) har rekryteringen lyckats.

OP 2015-18 hade målet att 150 officerare skulle examineras 2018. När jag besökte Militärhögskolan Karlberg för några veckor sedan var det 116 elever som gick OP 2015-18. Då ska också beaktas att samtliga lämpliga sökanden antogs till denna utbildning. Lägg till det att sedan den treåriga utbildningen för officerare infördes har kadetter från sex kurser examinerats. 27 procent av dem tjänstgör idag inte i Försvarmakten!

Krafttag för rekrytering

För att möta de stora pensionsavgångarna vi har framför oss de närmaste åren behöver också rekryteringen öka. Till det ska vi på officerssidan lägga ett relativt stort behov av rekrytering av tidvistjänstgörande officerare för att möta organisationens stora behov.

Idag är drygt hälften av de befattningarna där det ska finnas tidvistjänstgörande officerare vakanta. Då inser vi att det snabbt måste tas krafttag för att öka rekryteringen och att göra Försvarmakten till en attraktiv arbetsgivare som förmår behålla sin personal.

Det har tagits ett antal initiativ från politiskt håll för att komma tillrätta med problemen med personalförsörjningen. Men varje gång

som förslagen redovisas och de kostar pengar kastas de i byrålådan och pliktdiskussionen plockas fram. Lösningen för en hållbar personalförsörjning heter inte plikt utan handlar om att göra verksamheten intressant och stimulerande och villkoren konkurrenskraftiga. Detta oavsett vilken personalkategori vi pratar om.

Viktigt med förtroende

Plikten får inte heller bli ett alternativ till dålig personalhantering. Försvarmakten borde vid varje personalrelaterat beslut som tas regelmässigt göra en avvägning mellan vikten av beslutet relativt den känsla det väcker hos den berörda. Förtroendet mellan medarbetare och ledningen ökar inte av beslut som inte uppfattas relevanta oavsett om det handlar om utebliven löneökning eller mer fundamentala ingrepp i medlemmarnas grundläggande vardag.

Sverige sticker ut

Försvarmakten måste inse att de måste vara attraktiva med intressanta arbetsuppgifter, rimlig arbetsbelastning och goda anställningsvillkor. Plikt får inte bli den snåles lösning på alla problem. Personalen måste få kosta. Idag sticker Sverige ut bland jämförbara länder med att satsa enbart cirka 30 procent av det totala försvarsanslaget på personal. Andra jämförbara länder ligger runt 50 procent.

Att det också både officiellt och inofficiellt framförs krav på att vi måste spara på persona-

Foto: Cecilia Larsson

len och dess villkor känns därför som dubbelfel. Försvarmakten borde istället tillsätta en parts-gemensam framtidskommission för att snarast ta fram vilka åtgärder dagens medarbetare ser framför sig för att Försvarmakten skall återfå rekryteringskraften. Det går inte fortsätta på dagens väg om Försvarmakten vill vara med i framtiden och konkurrera om de unga som står i begrepp att äntra arbetsmarknaden. Att som nu sker smygvägen istället försämra villkoren för dem som tjänstgör, exempelvis genom att omtolka ingångna avtal såsom insatsarbetstid, är så kontraproduktivt som något kan bli.

Kampen går vidare!

Med förhoppningar om en stärkande juledighet,

STOCKHOLM, 8 DECEMBER 2015
LARS FRESKER, FÖRBUNDSORDFÖRANDE

> KANSLIET

Förbundsdirektör

Peter Löfvendahl
Arbete: 08-440 83 56
Mobil: 070-580 51 07
peter.lofvendahl@officersforbundet.se

Kamrer Susanne Skäfte

Ombudsmän

Patrik Larsson, Conny Jansson
Mikael Boox, Mikael Kenttälä
Pelle Avelin, Fredrik Norén (tjl)
Jerker Ambjörn (vik)

Medlems- och försäkringsservice

Susanne Bredberg
Nadja Kaya

Förhandlingschef

Susanne Nyberg

Stf förhandlingschef

Kerstin Persson

Informations-, webb- och pressansvarig

Daniel Skoglund

Redaktör/kommunikatör

Elisabeth Andersson

Officersförbundets

förtroendevalda revisorer

Jonas Holmgren
Bengt Lundberg

Adress

Officersförbundet
Box 5338, 102 47 Stockholm

Telefon

08-440 83 30

Fax

08-440 83 40

E-post

kansliet@officersforbundet.se

18

LEDARE

3 Dåliga anställningsvillkor kostar pengar!

NYHETER

- 5 Slopod bandvagn ger skadade soldater
- 6 Västkusten snart utan permanent fartyg
- 7 Stockholm på varv för att bli vedettbåt
- 8 Försvarsforskningen granskas
- 9 Plikten återuppväcks i ny utredning
- 10 Nya bogserbåtar bättre på isbrytning
- 11 Försvarshälsan i norr hårt ansatt
- 12 Anhörigs attityd påverkar barns reaktioner

REPORTAGE

14 Separata duschrum försämrar gruppkänsla

FÖRBANDSBESÖK

18 Sex fall av dykarsjuka på ett år

FÖRBUNDSNYTT

- 26 Behåll lägre pensionsålder för officerare
- 27 Viktigt med motivering till bestridande av skuld
- 28 Fonder söker sökande
- 30 Ny webb och nytt medlemsregister i januari
- 32 Inga framsteg rörande insatsarbetstid
- 34 Gåvobrev – när du ska ge bort något värdefullt

6

8

> ”Det speciella här är att man saknar visuella referenspunkter”

Dykledare Fredrik Eliasson

> **PRESIDIUM**

FÖRBUNDSORDFÖRANDE:

Lars Fresker. Tel: 08-440 83 47,
Mobil: 0706-28 25 81
lars.fresker@officersforbundet.se

1. VICE FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Karl-Johan Boberg.
Mobil 076-104 86 30
karl-johan.boberg@officersforbundet.se

2. VICE FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Maria von Below. Tel: 0920-234 000
maria.vonbelow@officersforbundet.se

> **FRÅGOR**

Frågor kring medlemskap, medlemsavgifter och försäkringar

Susanne Bredberg och Nadja Kaya
08-440 83 30. Telefonstängt onsdagar och fredagar

Frågor kring löne- och anställningsvillkor, rättshjälp, facklig utbildning mm

Ombudsmän Medlemsstöd: 08-440 83 30

Frågor kring information, press och hemsida

Daniel Skoglund 08-440 83 49, 076-525 40 85

> **REDAKTION**

OMSLAGSBILD

Foto: Karl Nilsson

**ANSVARIG UTGIVARE/
CHEFREDAKTÖR**

Daniel Skoglund 076-525 40 85
daniel.skoglund@officersforbundet.se

REPORTRAR

Linda Sundgren 070-820 39 88
linda.sundgren@officersforbundet.se

ADRESS

Förbundskansli/tidningsredaktion
Box 5338, 102 47 Stockholm
Besöksadress: Sturegatan 15

TELEFON

Växel 08-440 83 30

FAX

08-440 83 40

ANNONSER

Irmér Media AB, 08-742 10 08
info@irmerrmedia.com

Annons bokus senast 1 vecka före redaktionellt manusstopp.

LAYOUT

Produktionsdesign AB
www.produktionsdesign.se
info@produktionsdesign.se

TRYCK

Ljungbergs tryckeri,
Klippan

MANUSSTOPP

Officerstidningen
Nr 1, 12 januari
Nr 2, 1 mars

INSÄNDARE

Insändare som överskrider 3500 tecken inklusive blanksteg tas ej emot.

Eftertryck utan skriftligt tillstånd från redaktionen förbjödes.

Insändare skickas till:
info@officersforbundet.se

Slopad bandvagn ger skadade soldater

En soldat vid eldledningspluton A9 i Boden ska enligt utrustningslistan bära 89 kilo under terrängmarsch. Nu utbildas soldater i snöskoterkörning för att till vintern pröva att transportera materiel med fordon istället för till fots.

Tung utrustning har soldaterna i eldledningsplutonen alltid haft med sig. Men tidigare hade förbandet bandvagnar som körde ut en stor del av materielen till anvisad plats. Numera finns endast hjulfordon till förfogande och de går bara så långt som vägarna sträcker sig. Det här har resulterat i att soldaterna tvingas bära allt tyngre med överhängande skaderisk som följd.

– Under de år vi var i Afghanistan fick vi mer och mer utrustning och den har blivit kvar. Det i kombination med att vi inte längre har bandgående fordon har skapat den situation vi nu befinner oss i.

– Soldaterna utsätts för stora belastningar och vi får inte ut maximal effekt av enheten eftersom vi tvingas välja bort utrustning, säger Niklas Nyström, chef 914:e sensorkompaniet vid A9.

Minimera skador

Enligt utrustningslistan för soldater i eldledningsplutonen ska varje individ bära i snitt 89 kilo (minst 84,9, maximalt 92,2 kilo). Men att få med de kvantiteterna ut i terrängen vid längre förflyttningar är mycket problematiskt, menar Niklas Nyström. För att vinna mobilitet och uthållighet måste utrustning väljas bort.

– Med 89 kilo är det utmanande att förflytta sig på asfalt och ännu svårare är det i terräng. Vi kan behöva förflytta oss i väglös terräng långa sträckor och måste ha med

Foto: Kim Svensson – FM

Eldledningssoldaterna har blivit överbelastade sedan de tvingas marschera med i snitt 89 kilo på ryggen.

materiel för att kunna verka under lång tid på plats.

På initiativ av Niklas Nyström har Försvarshälsan nord genomfört en ergonomistudie av 143:e eldledningsplutonen. Det har skett inom ramen för A9:s systematiska arbetsmiljöarbete i syfte att förebygga och minimera skaderisken för de anställda. Rapporten visar på mycket stora risker för skador. Axlar, knän, fotleder, ryggar och höfter är särskilt utsatta.

Bröt efter en kvart

– När du bär för tungt för länge bryter du ner muskulaturen, säger fysioterapeut Anders Vinsa vid Försvarshälsan nord som deltog i undersökningen. Den omedelbara effekten är smärta men det finns även risk för inflammation och skador på senor och ligament.

Inom ramen för studien genomfördes ett praktiskt test. Tre solda-

ter ur plutonen valdes ut slumpmässigt. Dessa fick marschera på rullband med packning på 89 kilo i en hastighet av tre kilometer i timmen. Var tredje minut kontrollerades puls, upplevd ansträngning och smärtnivå.

– En av soldaterna bröt efter 15 minuter på grund av kraftig smärta i bröstryggen. De övrigas smärtskattningar låg på mellan tre och sju på en tiogradig skala vilket är relativt högt, säger Anders Vinsa.

100 procent av kroppsvikt

Niklas Nyström berättar att informationen om överbelastningsproblemen har skickats vidare uppåt i organisationen. Förhoppningen är att få en större genomlysning av plutonen och dess transportbehov; att bandfordon efter det kan komma att återinföras kan inte uteslutas, säger han. Men ett sådant arbete sträcker sig över flera år och så

länge anser kompanichefen inte att de kan vänta. Därför har man, med stöd av regementschefen, fått tillstånd att under vintern använda snöskoter för transport av utrustning.

– Vi ska inte riskera våra medarbetares hälsa. Nu utbildar vi ett antal soldater som får förarbevis för snöskoter. Sen ska vi pröva att använda dem under övningen Cold response, säger Niklas Nyström.

Att komma åt överbelastningsproblemen genom att stryka utrustning från listan är inte någon lösning, menar han.

– Vi kanske skulle kunna komma ner till 65 kilo. Men det är fortfarande för mycket och innebär att vissa soldater skulle bära nästan 100 procent av sin kroppsvikt, säger Niklas Nyström.

LINDA SUNDGREN

> NOTISER

JÄMSTÄLLDHET OCH SÄKERHET PÅ EUROMILMÖTE

I oktober höll den europeiska militärfackliga paraplyorganisationen Euro mil sitt 112:e presidium. Över 60 delegater, däribland representanter

från Officersförbundet, från 17 länder möttes under två dagar i Bryssel. Mötets tre arbetsgrupper diskuterade jämställdhet, säkerhet och hälsa inom

militära regelverket samt behovet av en Europagemensam armé. Såväl EU-kommissionens ordförande, Jean-Claude Juncker, som Euromils

ordförande, Emmanuel Jacobs, förespråkar en gemensam armé inom EU. (LS)

Västkusten snart utan permanent fartyg

Efter första kvartalet 2016 kommer det inte längre att finnas något stationärt fartyg på västkusten för sjöövervakning. HMS Jägaren går i pension efter 43 års trogen tjänst.

Foto: Björn Olsson

2016 är det slutligen dags för HMS Jägaren att gå i pension.

HMS Jägaren byggdes i Bergen 1972 som ett prov- och försöksfartyg för en serie av 16 patrullbåtar och är den enda i sitt slag som fortfarande är operativ. 1988 klassades den om till vedettbåt. Men nästa år tas den, efter första kvartalet, ur tjänst.

– Det beror på två saker. För det första är det mycket dyrt att vidmakthålla ett så pass gammalt fartyg som HMS Jägaren. Sedan framgår det i FM styrningar att vi ska ha två vedettbåtar, vilket vi får möjlighet att skaffa nu, förklarar Håkan Magnusson, chef för marinavdelningen på Försvarsmaktens produktionsledning (Prod Marin).

Planen är att avrustningen påbörjas den första april 2016.

Korvetterna HMS Stockholm

och HMS Malmö kommer att modifieras till vedettbåtar (läs mer i nyheten till höger). Dessa två fartyg kommer att lyda under Tredje sjöstridsflottiljen men kommer att bedriva verksamhet längs hela Sveriges kust. Efter första kvartalet

kommer det alltså inte längre att finnas något stationärt fartyg på västkusten för sjöövervakning.

– Alla marina fartyg deltar i sjöövervakningen regelbundet. Det innebär bland annat att 17:e bevakningskompaniet genomför sjööver-

FAKTA:

HMS Jägaren tillhör röjdykardivisionen inom Fjärde sjöstridsflottiljen och är baserad i Skredsvik utanför Uddevalla. Fartygets främsta uppgift är övervakning av Sveriges territorialvatten utmed västkusten.

vakning regelbundet, inom ramen för sin ordinarie verksamhet på västkusten, säger Håkan Magnusson.

Andra tjänster

Besättningen på HMS Jägaren består av 14 personer och kommer enligt Håkan Magnusson att planeras in på andra tjänster inom Fjärde sjöstridsflottiljen eller gå i ålderspension. Vad händer med fartyget när det tas ur tjänst?

– Fartyget avvecklas enligt rutin. När fartyget är avvecklat kan det bli föremål för försäljning eller skrotning, berättar Håkan Magnusson.

ELISABETH ANDERSSON

Black hawk-sele ger klåda och utslag

Tillsynen av den bärsele som används i helikopter 16 har stoppats. Det sedan anställda drabbats av allergiska besvär. Nu kommer tillsynen sannolikt att läggas ut på en extern aktör.

För tre år sedan drabbades tillsynspersonal på Helikopterflottiljen i Linköping av allergiska reaktioner efter att de hanterat den bärsele som används i helikopter 16, Black hawk. De fick utslag, klåda och nästäppa och flera åtgärder vidtogs för att komma till rätta med problemen.

– Vi såg till att de fick ordentliga skyddskläder, handskar och andningsskydd, säger överste Peder Söderström, chef Helikopterflottiljen i Linköping. Vi installerade också extra ventilation i form av dragskåp och skrev föreskrifter om hur personalen skulle arbeta med bärselarna.

Gammal byggnad

Med de åtgärderna hoppades man att problemen skulle vara lösta, men nu har ytterligare en anställd drabbats.

– Eftersom vi bedömer att vi inte

kan göra fler förändringar i våra befintliga lokaler, det är en ganska gammal byggnad, har jag stoppat tillsynen, säger Peder Söderström. Nu letar vi efter alternativa lösningar.

Det som enligt Peder Söderström ligger närmast till hands är att tillsynen läggs ut på en extern underhållsleverantör som kan utföra uppgiften i egna lokaler. I väntan på att den upphandlingen ska slutföras är man hänvisade till befintliga bärselar.

– Vi har ett antal utrustningar

”Drar det här ut på tiden kommer det att begränsa vår möjlighet att flyga”

som är genomgångna och som räcker över en period. Men drar det här ut på tiden kommer det att begränsa vår möjlighet att flyga, säger Peder Söderström.

LINDA SUNDGREN

> NOTISER

FM IFRÅGASÄTTER HUVUDSKYDDSBUD

I slutet av september lämnade Försvarsmaktens huvudskyddsombud (FM HSO) in en anmälan (66A) mot arbetsgivarens sätt att bedriva systematiskt arbetsmiljöarbete. Enligt

Arbetsmiljöverkets handläggare i ärendet, Torbjörn Olsson, har Försvarsmakten (FM) efter det ifrågasatt HSO:s rätt att göra en 66A mot myndigheten.

– Vår jurist håller just nu på att titta närmare på den frågan. Jag inväntar besked därifrån innan jag påbörjar mitt arbete, säger Torbjörn Olsson. (LS)

INTERNATIONELL BE

Regeringen har gett Försvarsmakten tillstånd att ingå avtal om samarbete inom utbildning i bergsmiljö med åtta EU-länder med Österrike som ramnation. Utbildningssamarbetet kallas Mountain

Stockholm på varv för att bli vedettbåt

HMS Stockholm och HMS Malmö modifieras om till vedettbåtar och bemannas med dubbla besättningar.

Planen är att HMS Stockholm, som redan ligger på varvet i Karlskrona, kommer att påbörja sin modifiering under 2016. Beräknad tid för modifieringen är cirka sex månader och därefter tas HMS Malmö in för samma åtgärder.

De två korvetterna i Stockholmsklassen är de äldsta, byggda i mitten av 1980-talet. De upgraderades 2000 till 2002 då de bland annat fick nytt huvudmaskineri och ett förbättrat ledningssystem.

Kvar i Karlskrona

– De materiella åtgärder som vi ska göra är svåra att beskriva då avtalet inte är klart, men eftersom det är två korvetter som idag är i drift så kommer modifieringen inte att bli särskilt omfattande. Det kommer att genomföras en del åtgärder för att öka deras livslängd samt i någon omfattning öka deras förmåga att spana på ytan. Vi strävar efter att plocka bort så lite som möjligt. Fartygen kommer att anpassas mot sin nya roll, sjöövervakning, berättar Håkan Magnusson, chef för

marinavdelningen på Försvarsmaktens produktionsledning (Prod Marin).

I och med sin storlek kan HMS Stockholm och HMS Malmö vara till sjöss under sämre väder och under längre tid än Bevakningsbåt 80.

– Dessutom har de större besättning som kan gå vakt om vakt samt att fartygen är mycket sjövärdiga, säger Håkan Magnusson.

Fartygen kommer att vara grundplacerade på Tredje sjöstridsflottiljen och ha sin hemmahamn i Karlskrona men de kommer att bedriva verksamhet längs hela Sveriges kust.

Dubbla besättningar

Från att ha varit 35 personer i en korvetbesättning reduceras bemanningen till 26.

– Bemanningen är anpassad mot att lösa uppgiften sjöövervakning med fokus på ytläget vilket i stort innebär att man inte har någon personal för undervattensstrid samt att uthålligheten är något reducerad. Fartygen kommer att bemannas med dubbla besättningar, vilket innebär att gångtidsuttaget kommer att kunna dubblas, säger Håkan Magnusson.

ELISABETH ANDERSSON

Stora förändringar i officersprogrammet

Officersprogrammet har genomfört stora förändringar med ökad vetenskaplighet och omarbetade kursplaner. Om det räcker för att göra Universitetskanslerämbetets granskare nöjda återstår att se.

Kritiken som Universitetskanslerämbetets (UKÄ) riktade mot Försvarshögskolans (FHS) officersprogram efter en granskning förra året var omfattande. Den allvarligaste bristen var att utbildningen saknade tillräcklig vetenskaplig grund, ett fundament i akademisk utbildning. Nu har FHS lämnat in sitt svar till UKÄ där man redovisar de åtgärder som vidtagits utifrån kritiken.

– Vi har gjort väldigt, väldigt mycket och verkligen ansträngt oss för att komma till rätta med problemen, säger rektor Romulo Enmark.

Rekrytering pågår

Samtliga utbildnings- och kursplaner har omarbetats för att skapa den gradvisa, vetenskapliga utveckling som granskarna efterfrågar och under tredje terminen får studenterna skriva en B-uppsats. Högskolan ska också utöka antalet disputerade lärare och rekrytering pågår.

– Ett problem i sammanhanget

”Ytterst handlar det om att officerarna ska erövra akademien”

är att det inte vimlar av disputerade lärare inom det här området, men det går ändå ganska bra. På sikt kommer vi att behöva anställa fler doktorer och professorer, gärna officerare. Ytterst handlar det om att officerarna ska erövra akademien, inte tvärt om, säger Romulo Enmark.

Tunga experter

Nu återstår för UKÄ att bedöma om vidtagna åtgärder ska anses tillräckliga. Granskningsmyndigheten har tillsatt en namnkunnig arbetsgrupp som ska genomföra bedömningen och som består av överstelöjtnant Mika Kertunen, tidigare Baltic Defence College, överstelöjtnant Tormod Heier vid Norges Försvarshögskola samt professor Anders Törne vid svenska FOI. Andra december träffades de för ett första möte. Senast i april 2016 ska UKÄ meddela sitt beslut.

LINDA SUNDGREN

FHS: Magisterprogram lockade 400

Närmare 400 personer sökte till Försvarshögskolans nystartade utbildning magisterprogram i politik och krig som drog igång i höstas. Programmet ska tydliggöra den politiska styrningen i krig och konflikthantering.

– Den här utbildningen är unik och det finns inget motsvarande i hela norra Europa, säger studierektor Peter Halldén. Programmet har två olika spår, ett statsvetenskapligt och ett krigsvetenskapligt. De totalt 50 studenterna har olika bakgrund, endast sex stycken är officerare.

– Vi hoppas att fler officerare ska söka till oss, men det här är första terminen och programmet är kanske ännu inte så känt inom Försvarsmakten, säger Peter Halldén. Ambitionen hos de studenter som nu läser programmet skiftar, enligt Halldén.

– En del vill göra karriär på departementet, andra forska och vissa vill tillbaka till Försvarsmakten. Vi har också de som har siktet inställt mot en internationell karriär så det finns en stor bredd bland studenterna.

LINDA SUNDGREN

FRSUTBILDNING

Training Initiative och är en del av EU:s så kallade pooling & sharing. Försvarsmakten avser skicka två personer på en åttamånadersutbildning under nästa år som en del av samarbetet. (DS)

STABSSTÖD FÖR ASYLÄRENDEN

Försvarsmakten stödjer Migrationsverket med stabspersonal och den tionde november hade Försvarsmakten (FM) avsatt totalt 21 personer inom sex regioner. Det uppger kom-

mandörkapten Olle Mobergh vid produktionsledningens genomförandeavdelning. I slutet av september fick FM, tillsammans med flera andra myndigheter, en förfrågan om hjälp

från Migrationsverket för att hantera flyktingströmmarna. Enligt den analys som FM genomfört kan organisationen stödja administrativt med upp till 15 personer per region. (LS)

Sveriges militära forskningsbudget är på samma nivå som europeiska länder av samma befolkningsstorlek, men en stor del sväljs av två områden: Jas- och ubåtsforskningen.

”Anser jag som utredare att det finns ett stort behov av ökade anslag kan jag lyfta den frågan”

Försvarsforskningen granskas

Hur svensk försvarsforskning står sig med kraftigt krympta anslag och i ljuset av en allt oroligare omvärld. Det är frågor som ska besvaras i en utredning som tillsattes i slutet av oktober.

De senaste tio åren har de statliga anslagen till försvarsforskningen mer än halverats, från en och en halv miljard kronor 2005 till runt 600 miljoner i år. Nu har en utredning tillsatts för att analysera vilken effekt nedskärningarna fått.

– I grund och botten handlar det om vilken sorts Försvarsmakt vi vill ha, säger tidigare försvarsmministern Björn von Sydow (S) som

leder utredningen. Min tro är att när man tillför pengar till forskningen också höjer kvalitén i försvaret och kan skapa en relativ överlägsenhet.

Civila lärosäten

En central fråga som Björn von Sydow har att besvara är om forskningsmedlen används på ett effektivt sätt och till rätt typ av forskning. Med omställningen från insatsförsvaret till en mer nationellt inriktad försvarsmakt och med ökad oro i Europa kan vissa justeringar behöva göras, säger han. Ett annat uppdrag för utredningen är att undersöka hur försvaret ska kunna tillgodogöra sig forskning som sker på civila lärosäten. Idag

går större delen av anslaget till Försvarshögskolan och FOI.

– Men när vi kommer ner på de riktiga tillämpningsdetaljerna är det också en sekretessfråga, fast det är ju de inblandade väl medvetna om. Vi ska också titta på hur man tar om hand den kunskap som kommer fram genom forskning och hur vi sprider den i organisationen, säger Björn von Sydow.

Drastisk minskning

Men även om den svenska försvarsforskningsbudgeten drastiskt minskat, säger Björn von Sydow att Sverige ändå ligger bra till i jämförelse med andra länder.

– Vi lägger betydligt mer resur-

ser på forskning och materielanskaffning än flera andra västeuropeiska länder med ungefär samma befolkningsmängd. Men vi har också två stora system som kräver forskning och utveckling och det är Jas och ubåtarna.

I direktivet sägs ingenting om att utredningen ska ha synpunkter på storleken på forskningsanslaget, men Björn von Sydow utesluter inte att det kommer upp ändå.

– En poäng med att tillsätta en kommitté utanför departementet är just att man har lite större handlingsfrihet. Anser jag som utredare att det finns ett stort behov av ökade anslag kan jag lyfta den frågan.

LINDA SUNDGREN

> NOTISER

HALMSTAD FÅR FÖRSVARSMAKTSRÅD

För att öka- och underlätta personalflödet mellan det civila och Försvarsmakten har det bildats så kallade Försvarsmaktsråd. Sedan slutet av november finns även ett i Halmstad. Inledningsvis ligger fokus på rekryte-

ring men Försvarsmakten har också ambitionen att öka kunskapen om organisationen i det civila samhället. Rådet är ett samverkansorgan där försvaret deltar tillsammans med länsstyrelsen, kommuner och lokala

näringslivsrepresentanter. Första mötet genomfördes på slottet i Halmstad med landshövdingen som värd och försvarsmminister Peter Hultqvist som en av de medverkande. (LS)

SJÖFARTSVERKET FLY

Sjöfartsverket baserar idag sina sjöräddningshelikoptrar på den södra delen av Ronneby flygplats, men kommer att behöva flytta sin verksamhet till den norra sidan senast i november 2017, det skriver Försvarsmakten i ett svar till Sjöfartsverket.

Plikten återuppväcks i ny utredning

En blandning av frivillighet och plikt, samt en ny personalkategori. Så kommer sannolikt personalförsörjningen att se ut från 2018. En utredning är tillsatt och ska redan nästa höst presentera sina förslag.

– Vi har en otålig försvarsminister som är bekymrad över säkerhetsläget. Han vill snabbt få det här på plats, säger utredare Annika Nordgren Christensen.

Förbandens problem att fylla upp soldatrader på frivillig väg tillsammans med en allt osäkrare omvärld har ruskat liv i diskussionen kring den vilande plikten. På flera platser har man svårt att behålla soldater och sjömän tillräckligt länge och det går trögt att rekrytera inom vissa kategorier, främst GSS/T (tidvis tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän). Första oktober tillsatte regeringen en personalutredning. Uppdraget är att se över personalförsörjningen och föreslå en lämplig balans mellan plikt och frivillighet.

Ny mix

– Vi ska titta på hur befintligt regelverk kan stödja detta, säger Annika Nordgren Christensen. Förändringarna ska vara på plats redan 2018, vilket är mycket snabbt i sådana här sammanhang. En lagändring skulle kräva en betydligt längre process.

Hur den nya mixen av frivillighet och plikt kan komma att se ut är ännu oklart. Utredningen har planerat in studiebesök i Norge och Danmark för att titta närmare på hur deras blandade personalförsörjning ser ut.

Foto: Ulf Palm - TT

Annika Nordgren Christensen ska bland annat titta på Norge och Danmark.

– Danmark har ett system där man fyller upp med plikten i de fall där man inte lyckas rekrytera. Det sker genom lottning. Norge har precis genomfört en utredning om hur det ska se ut hos dem framöver så det får vi återkomma till. Viktigt för vår del är att vi får ett

system som är tånjbart och även kan fungera i ett försämrat säkerhetspolitiskt läge, säger Annika Nordgren Christensen.

Könsneutral plikt

Även om plikten idag är vilande får vissa delar av den aktiverade. Som

Centrala uppgifter i utredningsuppdraget

- Utifrån krigsorganisationens behov och Försvarsmaktens rekryteringskraft föreslå lämplig balans mellan plikt och frivillighet.
- Föreslå hur kvinnor och män ska rekryteras, utbildas, krigsplaceras och övas.
- Föreslå hur en utökad personalvolym i krigsorganisationen kan uppnås, om ett sådant behov skulle uppkomma med hänsyn till Sveriges försvarsberedskap.
- Redovisa de åtgärder som krävs för att förslagen ska kunna genomföras, inklusive de justeringar i den frivilliga delen av personalförsörjningen som bedöms nödvändiga.

att alla 18-åringar är skyldiga att lämna uppgifter till Rekryteringsmyndigheten. Då plikten sedan 2010 är könsneutral gäller detta både män och kvinnor. Tidigare värnpliktiga och icke Försvarsmaktsanställda grundutbildade är krigsplacerade och efter ett beslut förra året nyttjar man också möjligheten att repetitionsutbilda personal som tidigare gjort värnplikt eller grundläggande militär utbildning (GMU).

– Vi ska se om det finns fler delar i det här som behöver aktiveras, säger Annika Nordgren Christensen.

Redan nu har Försvarsmakten infört en ny personalkategori, GSS/P, gruppbefäl, soldater och sjömän som tjänstgör med totalförsvarsplikt. Dessa utgörs av grundutbildad men icke anställd personal.

LINDA SUNDGREN

TTAR INOM RONNEBY

I november 2017 kommer ett nytt miljötillstånd att träda i kraft som, enligt Försvarsmakten, ger möjlighet till fler flygrörelser på mer flexibla tider, men som begränsar flygverksamheten på den södra delen med hänsyn till närliggande bebyggelse. (DS)

ANTALET LÅNGTIDSSJUKSKRIVNA PÅ FMV MINSKAR

Den negativa trenden med en kraftig ökning av antalet långtidssjukskrivna hos Försvarets materielverk tycks vara bruten. Därför har den planerade analysen av sjukskrivningsläget bordlagts. Det säger Magnus Hammar-

ström på FMV:s HR-avdelning.

– Kanske var det en tillfällig ökning i samband med de stora omorganisationerna som genomfördes.

Enligt Magnus Hammarström kommer man istället titta närmare på de

enskilda avdelningar inom verket som har flest sjukskrivningar i syfte att ta fram åtgärder för ett förebyggande hälsoarbete. FMV tillhör, precis som FM, de myndigheter som har lägst sjukskrivningstal. (LS)

Ny repetitionutbildning nästa år

2016 kommer minst två stycken repetitionsutbildningar att genomföras. Den ena är planerad till slutet av våren och anordnas av Trängregementet i Skövde. Den andra hålls på Blekinge flygflottilj (F17) i Ronneby efter sommaren.

– Troligtvis blir det repetitionsutbildning vid ytterligare något förband. Det är drygt 400 värnpliktiga som kommer att kallas in 2016. Tanken är sedan att det ska öka kommande år, berättar överstelöjtnant Ulf Hassgård på Högkvarterets produktionsledning.

Årets inkallelser

Under hösten i år har cirka 400 värnpliktiga repetitionsutbildats vid Amfibieregementet, Ledningsregementet, Norrbottens flygflottilj, Norrbottens regemente, Skaraborgs regemente och Trängregementet. Senast några större repetitionsutbildningar genomfördes var 1997. Erfarenheterna från årets inkallelser kommer nu att utvärderas och sedan ligga till grund för det fortsatta arbetet med att stärka krigsförbandens förmåga.

– Vi behöver självklart återta kunskap som vi tappat och i år tog vi de första stegen. Alla ute på förbanden har varit väldigt positiva och det har varit ett stort intresse från många håll, konstaterar Ulf Hassgård.

ELISABETH ANDERSSON

Hector och Hercules kan även assistera vid sjönöd.

Nya bogserbåtar bättre på isbrytning

Att kunna bogsera längre sträckor ute till havs och bryta isrännor för ubåtar ut ur hamn är sådant Försvarsmaktens nya bogserbåtar ska användas till. Med Hector och Hercules tillförs nya förmågor till Försvarsmaktens sjögående förband.

Den första december överlämnades de två nya bogserbåtarna formellt till Försvarsmakten under en ceremoni på Marinbasen i Karlskrona. Därmed fick försvaret helt nya förmågor, eller tillbaka förmågor man inte haft på mycket länge. Örlogskaptens Mats Loftén är chef för ekipagekompaniet på marin basbataljon dit bogserbåtarna tillhör.

– Vi kommer exempelvis att kunna assistera nödställda ute till havs och bogsera en Visbykorvett om det skulle behövas. Det har vi inte klarat av tidigare, säger han.

Bogserarna har också hög isklass och särskilda isbrytaregenskaper och isrika vintrar ska de kunna bryta rännor för ubåtar ut ur hamnarna. Framdrivningen består av två vridbara propulsorer (360 grad). Det ger fartygen god manöverförmåga och även relativt stor dragkraft, både i sidled (65 procent) och baklänges (90 procent), relativt den maximala dragkraften framåt. Båtarna har tillsammans kostat 13,6 miljoner kronor, inklusive utbildning, dokumentation och reservmateriel.

Ersätter gamla bogserare

Upphandlingen av de nya fartygen har skett i samarbete med den holländska försvarsmaterielorganisationen, Defence Materiel Organisation, där holländarna för egen del beställt tre bogserbåtar. I grundmodellen har fartygen, som byggts vid ett holländskt varv, ett djup-

gående på 4,75 meter. Hercules och Hector har dock ett något lägre djupgående på grund av förhållandena i svenska örlogshamnar. Det får också konsekvenser för den maximala dragkraften som på de svenska fartygen blir 32 ton, vilket motsvarar ungefär hälften av de holländska fartygens kapacitet. Idag finns totalt fem bogserbåtar i svenska marinen. Ekipagekompaniet har två plutoner, en i Östersjön och en på Blekingekusten. Hercules kommer att tillhöra Berga och operera i Haningeområdet medan Hector blir kvar i Karlskrona. Två äldre bogserare, Heros från 1955 och Hera från 1971, kommer att fasas ut i samband med att de nya driftsätts.

– Nu ska de nya bogserarna rustas och system ska justeras. I vår räknar vi med att kunna ta dem i drift, säger Mats Loftén.

LINDA SUNDGREN

> NOTISER

OKÄND FARKOST VAR SVENSK MINRÖJARE

Den farkost som upptäcktes i närheten av gasledningen Nordstream i Östersjön i början av november var en svensk fjärrstyrd farkost som används

för bland annat minröjning. Våren 2014 tappade man farkosten i samband med en övning efter att kabeln som styr farkosten gått av. Enligt

uppgift på Försvarsmaktens hemsida utgjorde farkosten aldrig någon fara för vare sig gasledningen eller sjöfarten då den har en inbyggd funktion

som gör att den neutraliserar sig själv. Farkosten har nu flyttats och destruerats. (LS)

Försvvarshälsan i norr hårt ansatt

Den bitvis tunna bemanningen inom Försvvarsmaktens interna hälsovård leder till alltför hög arbetsbelastning och dyra konsultarvoden. Det menar Morgan Gustafsson, chef Försvvarshälsan nord som efterlyser en översyn av personalramarna.

Sedan nuvarande organisation (FM org 13) infördes, har Försvvarshälsan nord haft det tufft att lösa sina uppgifter. Tjänster har försvunnit, arbetsuppgifter tillkommit och avstånden i regionen är långa. Nästa år väntas arbetsbelastningen öka ytterligare då den nya grundutbildningen kommer på plats.

– Det jag skulle vilja är att man tar ett samlat grepp och ser över vilken bemanning vi behöver i förhållande till förelagda uppgifter, säger överstelöjtnant Morgan Gustafsson. FM Org 13 är för snålt tilltagen för de uppgifter vi förväntas lösa redan idag.

28 mil enkel väg

Försvvarshälsa nord är den till ytan största av Försvvarsmaktens fyra hälsoregioner. Den sträcker sig från

Härnösand i söder till Kiruna i norr och motsvarar drygt 50 procent av Sveriges yta. Man har fyra olika regionala hälsor. Boden och Luleå är störst och där finns samtliga professioner på plats. Arvidsjaur är beroende av Boden för exempelvis fysioterapeut (sjukgymnast) och psykolog medan hälsan i Umeå endast har en sjuksköterska i sin organisation. Det här resulterar i åtskilliga resdagar, främst för dem stationerade i Boden och Luleå, för att kunna tillgodose förbandens behov av företagshälsovård.

– Arvidsjaur åker vi till på veckobasis och dit är det 14,5 mil enkel väg, men vi åker också till Umeå och dit är det 28 mil enkel väg, säger Morgan Gustafsson som själv är placerad i Boden.

Samtidigt ökar uppgifterna för försvvarshälsan med exempelvis uppföljningar, statistik och ansvaret för medicinska bedömningar på frivilligorganisationerna. Vid inryckning till grund- och hemvärnsutbildning ska försvvarshälsan finnas på plats med personal liksom på de ställen där lokal antagningsprovning genomförs.

Ljus framtid

– När grundutbildningen nu går från tre månader upp till elva tolv månader kommer vi få ett större antal kunder över tid. Det påverkar naturligtvis arbetsbelastningen eftersom denna personalkategori har rätt till fri sjukvård, säger Morgan Gustafsson och fortsätter.

– Men vi har genomfört ett antal åtgärder vilket har förbättrat våra förutsättningar att möta upp mot lagkrav och kunders förväntan. Vi har bland annat fått möjlighet att anställa ytterligare en

”Det kostar oss mycket pengar när vi anlitar externa resurser.”

fysioterapeut och vi ser positivt på framtiden.

Vid de tillfällen då Försvvarshälsan inte hinner med sina åtaganden köps tjänster in externt via Previa. Men att systematiskt fylla ut personalunderskott den vägen är inte att rekommendera, menar Morgan Gustafsson.

– Det kostar oss mycket pengar när vi anlitar externa resurser. Det är därför viktigt att det sker en avvägning mellan de egna personalramarna och inköpta tjänster.

LINDA SUNDGREN

RBS15F ER
POWER AND VERSATILITY

*This image has been digitally created using 3D modelling software

Saab's versatile RBS15F ER air-to-surface missile is based on world-leading technology. It can be deployed from both fighter and reconnaissance aircraft against a wide range of targets.

Its very long range, flexible trajectory and robust all-weather capability makes it suitable for a broad spectrum of threat scenarios, including land-based targets.

The system is based on the same state-of-the-art design as the rest of the RBS15 family, and its common ILS structure means maintenance costs are low throughout its lifetime.

Powerful, effective and reliable, the RBS15F ER is a perfect example of Saab's *thinking edge* in action.

www.saab.com

Anhörigs attityd påverkar barns reaktioner

Hur påverkas barnen när en förälder är ute i militära insatser utomlands? Forskning visar att mycket hänger på den hemmavarande förälderns sätt att hantera det hela.

Soldaten ska iväg på mission och hans fru är mycket ledsen. Det är en sorg att han åker. Barnen märker att det blir sorgligt hemma och lider också. De är rädda och ledsna och söker frizoner där de slipper tänka på situationen, till exempel i skolan där de helst inte pratar om sin pappa.

Det är en bild som Ann-Margreth Olsson målar upp. Hon är universitetslektor i socialt arbete vid Högskolan Kristianstad och forskar om sociala konsekvenser när en anhörig går ut i krig.

Hon har intervjuat anhöriga, bland dem 22 barn i åldrarna 4–18 år, huvudsakligen till soldater som varit ute i förbandsinsatsen FS24 i Afghanistan 2010 till 2011. Hon använder begreppet soldat för alla, oberoende av grad. Samtliga soldater är män.

Sex idealtyper

Hon fann att familjerna kunde delas in i sex idealtyper, en vetenskaplig term som innebär konstruerade antaganden. Den redan beskrivna typen kallar hon "Offer". Helt andra tongångar är det i "Den militära familjen". I den är alla vana vid att pappan är iväg på övning och mission. De är införstådda med att det ingår i hans yrke och de har stor tillit till hans kapacitet och till det militära livet.

Soldaten är trygg med sin uppgift och lyhörd inför barnen. Barnen tycker inte att deras familj är ovanlig. De tycker att det pappan gör är viktigt. Det hindrar inte att de kan tycka att det är konstigt att pappan kan hamna i en situation där han måste ta till våld.

I familjen "Maktkamp" är mamman stark motståndare till att pappan far iväg. Ann-Margreth Olsson fann till sin förvåning att vissa par hade gift sig trots att den ena var soldat och den andra motståndare

Att prata mycket om den frånvarande föräldern, bekräfta barnets känslor och hålla igång kontakten är bra.

till det militära. Stämningen i den familjen är mycket påfrestande för barnen.

De kan fråga sig varför det måste vara just deras pappa som åker iväg. Familjen går inte med på de möten som ordnas för anhöriga och hela situationen är svår för alla, inte minst för soldaten.

I familjen "Stöd och mobilisering" är de anhöriga tvärtom mycket understödjande. De följer med i bloggar och all information som finns för anhöriga och stöder soldaten till 100 procent.

Snarlik är familjen "Partnerskap", där de anhöriga anser att detta är något de gör tillsammans. "Vi vill göra detta, vi tror på det" säger de.

– Men det kan ändå innebära stunder av sorg, säger Ann-Margreth Olsson.

Den "Jämställda" familjen har en förhandling innan, "du åker nu – jag åker sedan". Den hemmavarande partnern ska kompenseras för att soldaten åker iväg. I dessa familjer används familjebidraget till städhjälp och liknande för att mamman ska kunna fortsätta med egna aktiviteter.

Barnen i den jämställda familjen kan också kompenseras tack vare familjebidraget. Om man får en cykel kanske det kan vara värt tiden som pappa är borta.

Olika barn – olika attityder

Ann-Margreth Olsson säger att dessa familjetyper i verkligheten är ihopblandade. Det finns stunder av rädsla och sorg trots att grundinställningen till missionen är positiv.

Hon frågade barnen vad de gav för råd till andra barn i samma situation. De svarade att man ska försöka tänka bort det, att skapa frizoner där man inte behöver tänka på att pappa är borta.

Vissa barn vill inte att deras pappa ska komma i uniform och berätta om sitt kommande uppdrag i skolan, just för att de vill ha skolan som en fredad zon. Andra barn tycker dock att det är bra.

– Där får man vara lyhörd för sitt barn.

Ett annat råd från barn till barn är att skaffa två likadana maskotar, och låta en följa med pappan. Denna ska då föra tur med sig.

De vuxnas råd till andra föräldrar i samma situation är att ta till

film, foton och böcker för att förklara det som händer när soldaten är iväg. Till exempel är boken "Landet osams" bra. Kanske kan man följa med på en karta och även bryta ner tiden i hanterliga delar genom att klippa av ett måttband dag för dag.

Dessutom är det viktigt att prata mycket om pappan och bekräfta barnets känslor och reaktioner. Givetvis är det bra att hålla igång kontakten med telefon, skype eller e-post.

Vad händer då när soldaten kommer hem? Många barn beskriver det som en stark lyckokick, men det är heller inte lätt. Familjen har ofta fått nya rutiner medan pappan varit borta. Barnen kanske får sitta framför TV:n och äta och frågan är: ska det ändras nu?

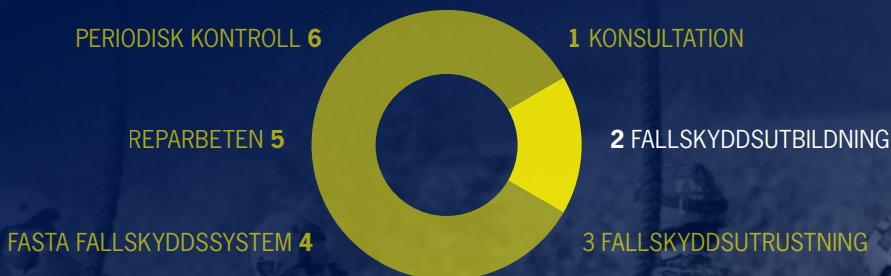
Vad kan då Försvarsmakten göra för att stödja dessa familjer, mer än det som görs? Ann-Margreth Olsson efterlyser kurser inte bara för par utan också för föräldrar. Hon anser att anhörigperspektivet bör komma in på alla nivåer i Försvarsmakten. I ledarskapet bör ingå att fråga soldaterna hur det går därhemma. Det ska vara okej att samtala om detta i tjänsten.

AGNETA OLOFSSON

BEHÖVER DU UPPDATERA DIN
SPETSKOMPETENS PÅ HÖJD? LÅT OSS TA ETT

360 GRADERS GREPP OM DIN SÄKERHET

C2360°

Vi är specialister som ser till helheten. Hos oss kan du öka din säkerhet vid uppdrag på höjd med ny kunskap och ny teknik, träning och repetition. Vi har lång erfarenhet och stor kompetens. Under flera år har vi utbildat och utrustat Försvarsmakten, Polis och Räddningstjänst. Vår helhetslösning för arbete på höjd heter C2 360° och omfattar konsultation, fallskyddsutrustning, fallskyddsutbildning, fallskyddssystem, reparationer och periodisk kontroll. Testa oss!

www.c2safety.com

Kvinnor på Ledningsregementet:

SEPARATA DUSCHRUM FÖRSÄMRAR GRUPPKÄNSLA

Allt fler förband bygger om för att följa arbetsmiljölagens krav. Men separata dusch- och omklädningsrum skapar utanförskap för de relativt få tjejer som väljer att gå in i försvaret. Det menar Sara, soldat, och Ebba, blivande specialistofficer.

I EN AV DE nyrenoverade byggnaderna på Ledningsregementet i Enköping finns två separata dusch- och omklädningsrum, ett för män och ett för kvinnor. Mellan dem är ett torkrum inhyst med dubbla dörrar.

– Just nu är jag ensam tjej, säger Sara, 31, där vi befinner oss inne i tjejernas omklädningsrum. Jag brukar stå här helt själv och höra snacket på andra sidan väggen om hur dagen varit och vad man ska göra härnäst. Att inte vara med de andra gör att man hamnar lite utanför och det påverkar sammanhållningen i gruppen. Är det sådant vi ska ta med oss ut i skogen?

Sara säger att hon tagit upp frågan om skåpfördelningen vid några tillfällen och har då hänvisats till arbetsmiljölagen.

– **VISSA HÄVDAR ATT MAN** ändå inte pratar om något viktigt när man byter om, men så är det ju inte. Det är i omklädningsrummet man snackar efter en övning och stämmer av läget. Nu har jag utbildats till gruppchef och då jag i framtiden får mina soldater tycker jag att det är viktigt att jag byter om med min grupp. Annars kommer jag inte veta hur mina soldater mår på morgonen.

Att separera kvinnor och män leder både till att gruppen inte svetsas samman ordentligt och att den sociala gemenskapen delvis går förlorad, menar Sara.

– Byter man om samtidigt kanske man kollar med den som står bredvid om man ska springa eller träna tillsammans eller göra något efter jobbet. Att klumpa ihop folk bara för att de är av samma kön är ingen poäng, man behöver vara med sin grupp.

Hon konstaterar att olika regementen valt olika lösningar för sina gemensamhetsutrymmen. Medan vissa nöjer sig med att hänga för draperier framför ett par duschar har andra gått betydligt längre och även separerat logementsboendet. Det resulterar i att några få tjejer får dela på stora salar medan killarna måste tränga ihop sig för att få plats.

– Tjejerna hamnar utanför och det skapar motsättningar och värdegrundsproblem, säger Sara.

I KILLARNAS OMKLÄDNINGSRUM ÄR väggarna fyllda med skåp. Hos tjejerna finns det bara tre stycken, plus tvättmaskin och torktumlare.

– Betyder det att vi inte får vara fler, säger Sara. Eller ska någon gå över till killarnas om det blir fullt här? Det känns inte riktigt genomtänkt.

Hon fortsätter.

– På en av mina tidigare arbetsplatser försökte man hålla varje grupps skåp samlade på logementet för att stärka sammanhåll-

ningen och underlätta för gruppchefen. De innebar visserligen mer jobb när någon bytte grupp, men det gav mycket positiv effekt.

Ebba, 18, utbildar sig till specialistofficer. När hon påbörjade sin grundutbildning var hon glad över att det fanns separata duschar. Efterhand har hon ändrat inställning och numera har hon själv valt att dela utrymmen med killarna. Precis som Sara tyckte hon att det är en stor poäng att byta om och ha sin utrustning på samma ställe som de andra i gruppen.

- PÅ MITT LOGEMENT FINNS det separata duschar, men jag är ensam tjej i min grupp och det blir väldigt öde om man ska byta om själv, säger hon.

Men att duscha tillsammans med killarna var ingen självklarhet från början, säger Ebba. Första gången de skulle tvätta sig i fält tog det emot.

– Det kändes rätt jobbigt och det tog väldigt lång tid för mig att få av mig kläderna. Men efteråt kändes det inte som att det var någonting konstigt och sedan har det bara gått lättare och lättare.

Både Sara och Ebba tror att den könsmixade gemenskapen många gånger är jobbigare för killarna än för tjejerna. De hade redan innan de sökte till försvaret förstått att det skulle innebära att leva nära tillsammans med det motsatta könet. Männerna, däremot, tror de inte hade reflekterat över det på samma sätt.

– Jag har varit med om killar som försökt göra fempunktstvätt med kallingarna på, säger Sara. Men då har befälen sagt ifrån, man måste ju bli ren.

Ebba instämmer.

– När jag först kom in i killarnas omklädningsrum tittade de bara på mig och frågade om jag tänkte vara där jämt. ”Ja, det tänkte jag”, sa jag. Sen var det inget mer med det.

DEN BÄSTA LÖSNINGEN, enligt Sara och Ebba, är att dela alla utrymmen. Däremot tycker de att det ska finnas möjlighet för den som önskar att duscha avskilt bakom en dörr eller ett draperi.

– Men kalla det inte för tjejduschar utan separata duschar, säger Sara. Det finns ju lika många killar som är obekväma att duscha med andra, både killar och tjejer, eller tjejer som inte vill duscha med andra tjejer.

I försvarsmarsmaktens finns idag drygt 1000 kvinnor som tjänstgör i uniform. För befälskategorierna motsvarar det cirka sex procent av det totala antalet och för GSS (gruppchefer, soldater och sjömän) elva procent. Att andelen kvinnor i försvaret fortfarande är låg gör att man lätt känner sig utpekad, säger Ebba.

- NÄR VI SKULLE HA FÄLTBASTU sa fänriken att vi tjejer kunde gå ut först och att de hade ordnat med separata duschar. Då kände man sig jätteutpekad och det blev väldigt konstigt. Om man istället bara gör blir det ingen stor grej.

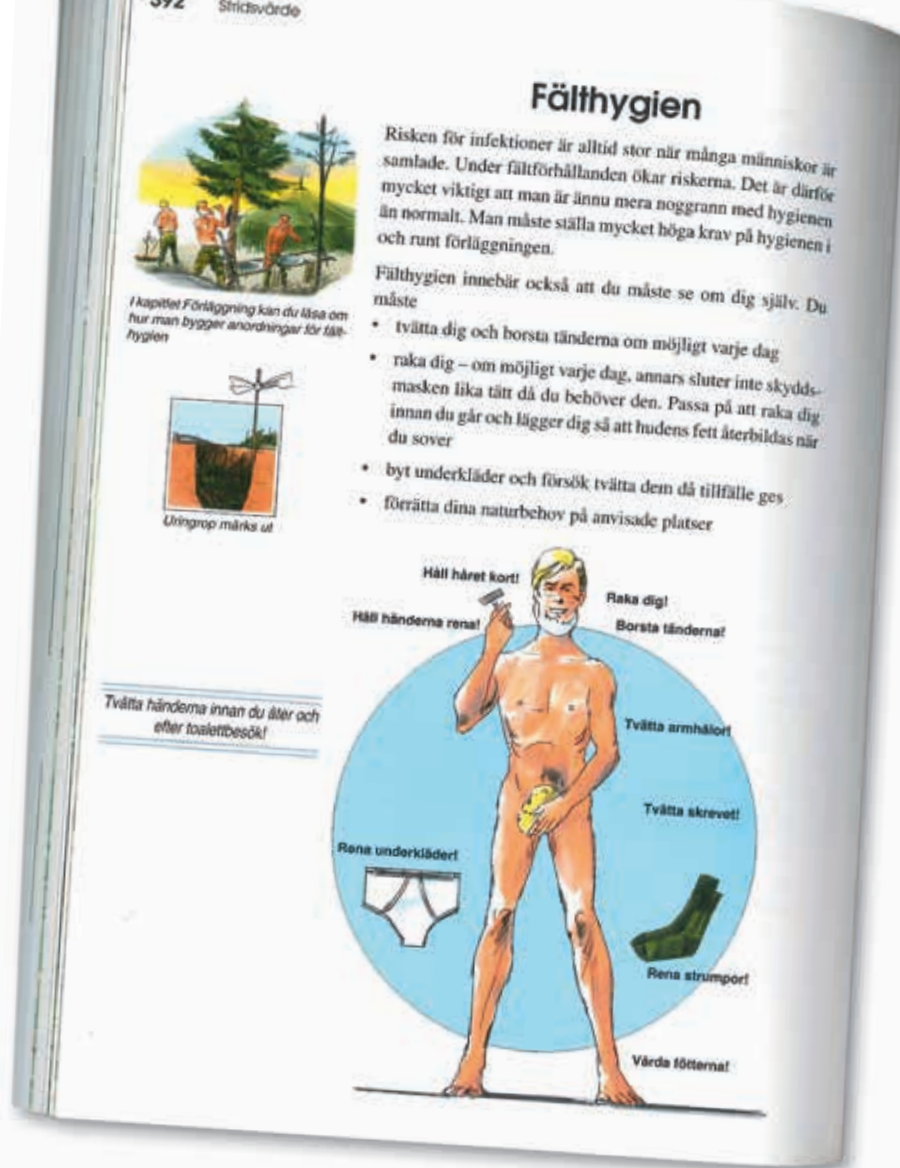
Sara håller med. Hon har under sina tre år i Försvarsmakten upplevt hur den frågan hanterats på varierande sätt.

– Säg inte, ”vi är båda killar och tjejer här och vi ska respektera varandra, oavsett kön”. Det är som att säga åt någon att inte tänka på det man inte ska tänka på. Vi är ju systrar och bröder och den som står bredvid mig ska kunna rädda mitt liv. Kille eller tjej spelar ingen roll, vi är först och främst soldater. Genom att separera killar och tjejer skapar man ett vi och dom som inte borde finnas.

LINDA SUNDGREN

Sara (tv) och Ebba (th) är negativa till att separera kvinnor och män.

”Regementet följer lagen”

Försvarsmakten är skyldig att tillhandahålla separata dusch- och omklädningsrum för kvinnor och män. Hur personalen sedan väljer att använda dem lägger sig däremot lagen inte i.

DET BLIR ALLT VANLIGARE med separata dusch- och omklädningsrum på förband. Och enligt arbetsmiljölagen är Försvarsmakten i egenskap av arbetsgivare skyldig att se till att män och kvinnor har möjlighet att duscha och byta om avskilda från varandra.

– Att man kan dra för ett duschdraperi räcker inte, det måste vara separata utrymmen, säger Gunnar Olander på Arbetsmiljöverket. Övning i fält utgör dock ett undantag och där får man lösa det hur man vill.

Om en grupp eller pluton själva väljer att duscha gemensamt är det, enligt Olander, upp till dem. Förutsatt att de inblandade är överens.

– Alla ska kunna känna sig bekväma, både män och kvinnor. Sedan kan det ju finnas personer som inte vill dela dusch med andra av samma kön, men det tar inte lagen hänsyn till.

När det gäller logementsboenden finns det inget lagkrav på separata utrymmen för män och kvinnor.

Emma Wiik är arbetsmiljö- och rehabiliteringssamordnare på Ledningsregementet med ansvar för jämställdhetsfrågor.

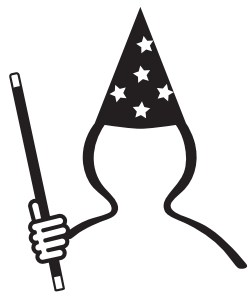
Hon säger att regementet följer lagen när de inrättat separata dusch- och omklädningsrum, men att det inte automatiskt betyder att man måste dela grupper i män och kvinnor.

– Vi reglerar inte hur man väljer att utnyttja utrymmena utan möjliggör för individerna att välja själva utifrån en samsyn med övriga inom arbetslaget. Det viktiga är att varje arbetsplats är bekväm med den lösning man väljer.

”Att man kan dra för ett duschdraperi räcker inte.”

LINDA SUNDGREN

Udda!

Eller unik...

Milso erbjuder Teknik-, Lednings- & IT-tjänster inom försvarsområdet. Våra uppdrag handlar om allt från Gripen, helikoptrar och telekrig till stridsfordon och materiel för markarenan.

Vi har plats för fler unika kollegor!

Är du en av dem?
– Hör av dig!

Milso AB | Wennerbergsgatan 10, Stockholm | www.milso.se

Sista ansökningsdag: 2016-01-06

Underrättelseanalytiker

Vill du göra samhällsnytta och lägga det komplexa informationspussel som bidrar till Sveriges oberoende i världen? Just nu söker vi en analytiker som har den kreativitet och uthållighet som krävs för att lösa avancerade problem och skapa förståelse för vad som egentligen händer i världen.

Läs mer om den aktuella tjänsten på

» www.fra.se

Jobba tillsammans med kunniga och skarpsynta kollegor.

ETT SPÄNNANDE UPPDRAG PÅ EN GLOBAL MARKNAD

Vi ser mångfald som en tillgång och utveckling som en framgång. Affärsområdet Dynamics erbjuder produkter till försvars- och säkerhetsmarknaden. Vill du ta oss till nästa nivå och resa över hela världen?

- ▶ **Kundutbildare & Teknisk marknadsförare – luftvärn**
Vi söker dig som är beredd att jobba med våra luftvärnsprodukter över hela världen. Uppdraget är att arbeta med teknisk marknadsföring och kundutbildning av våra luftvärnssystem. Hos oss blir du en del av ett team som tillsammans med vår försäljningsorganisation arbetar globalt.

För att ta oss till nästa nivå bör du ha en officersutbildning och mångårig erfarenhet från robot-luftvärn på förband, gärna i en central stab. Din placeringsort är Karlskoga men med hela världen som arbetsfält. Är du en öppen och utåtriktad lagspelare?

Vänta inte utan ansök nu!

saabgroup.com/career

SEX FALL AV DYKAR- SJUKA PÅ ETT ÅR

Röjdykarsystem stresstestas

Efter flera fall av dykarsjuka har ett röjdykarsystem stoppats. Under hösten och vintern genomförs omfattande tester vid Försvarmaktens dykeri och navalmedicinska centrum där såväl tabeller som utrustning stresstestas i jakt på buggar.

Text: Linda Sundgren **Foto:** Karl Nilsson

SÄKERHETEN KRING DE testdyk som genomförs vid Försvarmaktens dykeri och navalmedicinska centrum i Karlskrona är omfattande. Läkarundersökning görs på plats. Dykledare och tekniker övervakar det som sker i tryckkammaren. Sjuksköterska och ytterligare en dykledare är stand by för att snabbt kunna ingripa och forskare följer dykarnas hälsotillstånd under två timmar efter avslutat dyk. Dessutom finns det flera tryckkammare redo att nyttjas i händelse av att någon skulle behöva behandlas för tryckfallssjuka.

– Så här säkert har ni aldrig dykt förut, säger Jerry Lindén, ansvarig för tryckkammaranläggningen, till de fyra röjdykare som snart ska ner i vattnet. Vi hade ett misstänkt fall av dekompressionssjuka i söndags och den personen blev direkt omhändertagen. Vi dyker på tabellgränsen och kan inte utesluta att något händer.

UNDER TIO DAGAR genomförs 74 dyk av 30 dykare. De går ner till varierande djup under olika tidsintervall för att läkare och forskare ska kunna studera hur kroppen påverkas. Bakgrunden till testerna är det senaste årets kraftiga ökning av antalet fall av dykarsjuka.

– Vi accepterar normalt sett två fall om året, men i år är det sex stycken som drabbats, säger Jerry Lindén. Samtliga har inträffat med röjdykarsystem OMD 10 (omagnetiskt dyksystem, redaktionens anmärkning) och vi har stoppat användningen av det tills vi hittat problemet.

Dykarna i försöken kommer från olika förband och deltar frivilligt. Samuel Classon tjänstgör vid Första ubåtsflottiljen.

– För mig var det självklart att ställa upp, det är ju vår egen säkerhet det handlar, säger han.

Kollegorna David Svensson, F17, och Max Kling och Carl Doering från Amf 1, håller med.

– Det är intressant och dessutom något som berör oss, säger Max Kling.

Trots att samtliga olyckor har inträffat med OMD 10 misstänker man att även tabellerna behöver justeras. För något år sedan gjordes en rad förändringar i såväl metoder som dyksystem och tabeller och det var därefter antalet fall av dykarsjuka ökade.

- VÅRT PROBLEM IDAG är att vi inte hittar ett enskilt fel att åtgärda. Jag har dykt med många av de olycksdrabbade apparaterna enligt tabellen utan att känna av något. Förmodligen är det när flera faktorer sammanfaller på ett olyckligt sätt som problemen uppstår, säger Jerry Lindén.

Dykarsjuka, även kallad dekompressionssjuka eller tryckfalls-sjuka, uppstår ibland när andningsgas löses i vävnader och blod under dykning och sedan frigörs i samband med uppstigning mot ytan. Bubblorna kan påverka blodcirkulationen och framkalla

symptom som smärta, klåda och missfärgningar på huden. Vid allvarliga fall kan förlamning, kräkningar, kramper och medvetslöshet förekomma och obehandlad dykarsjuka kan i värsta fall leda till döden. Men de dykare som är på plats idag för att utföra testerna tvekar inte.

– Jag är inte orolig, säger Max Kling. Jag har fullt förtroende för de som leder den här verksamheten.

Första dykparet in i tryckkammaren är Carl Doering och Samuel Classon. Efter läkarundersökning och instruktioner kliver de ner med torrdräkt och lufttuber i det tiogradiga vattnet. Två kablar är fästa till utrustningen, en gul för luft och en vit för kommunikation. Med bara en halvmeter vatten ovanför sina huvuden ska de ner till tryckförhållanden som motsvarar 40 meters djup.

- DET SPECIELLA HÄR är att man saknar visuella referenspunkter, säger dykledare Fredrik Eliasson som själv provdykt i kammaren. När man dyker i havet har man ofta en lina som visar hur djupt man är och det är mörkt runtomkring. Här är hamnen utanför det sista man ser innan dörren stängs och det är ljus hela tiden.

Ett kraftigt tjutande fyller lokalen när kammaren trycksätts. Vid kontrollpanelen sitter biträdande dykledare Erik Svensson som tillsammans med tre tekniker följer dyket på skärmar och instrument. Trycket ökar med 20 meter per minut och på två minuter ska dykarna vara nere på eftersträvat djup. Där ska de sedan stanna i 20 minuter innan uppstigning.

– 20 meter...30 meter...40 meter. Ni är på botten, säger Erik Svensson i headsetet. Lös pusslet ni har framför er i fem minuter.

Han stänger av ljudet till dykarna, snurrar stolen ett halvt varv och lutar sig tillbaka.

– Vi har en treparts-kommunikation där dykarna både hör varandra och mig, säger han. Jag kan också höra när de pratar sinsemellan vilket är bra om det skulle uppstå något problem.

PUSLANDET I TRYCKKAMMAREN efterföljs av tio minuters simning och sedan ytterligare fem minuter pussel. Aktiviteterna ska få tiden att gå och samtidigt hålla kroppen i rörelse. Sjöstrids-skolans tryckkammaranläggning är så gott som ny och togs i drift i augusti. Till skillnad från den gamla kammaren som kördes manuellt, är den här helt automatiserad och kräver i stort sett enbart övervakning.

På skärmarna syns hur dykarna övergått till andra omgången pusslande.

– Om en minut och 15 sekunder är det dags för dekompression, säger Erik Svensson i headsetet. Ni kan börja plocka ihop era pussel.

Uppstigningen sker med nio meter per minut. På sex meter gör dykarna ett stopp på sju minuter. Under dagens dyk har man även lagt in ett extra stopp på tre meter för att undersöka hur det påver-

FÖRBANDSBESÖK

kar kroppens förmåga att göra sig av med den gas som lagrats i kroppen.

– Man kan jämföra det med en flaska kolsyrat vatten, säger Jerry Lindén. Om man sliter av korken bubblar det över, men om man öppnar lite långsamt pyser det ut i stället. Vår teori är att det ska fungera likadant vid dykningen och att det extra stoppet ska ge färre bubblor i kroppen.

Samuel Classon och Carl Doering kommer ut ur tryckkammaren och får hjälp av med den våta utrustningen. Sedan går de raka vägen till ett intilliggande rum för mätning av bubblor. Samuel Classon lägger sig på en brits med bar överkropp. Brittiskan Lesley Blogg, expert på lokalisering av gasbubblor i kroppen, för en ultraljudsläsare över bröstkorgen på honom. På en skärm bredvid britsen syns flera små fina bubblor i hjärtats högra förmak och kammare.

– **ONE AT REST**, two at flex, säger hon till Mikael Gennser, läkare och forskare vid Kungliga Tekniska Högskolan, som antecknar dykarnas värden.

– Men det är ingen anmärkningsvärd mängd, fortsätter Lesley Blogg. Bubblor i hjärtat uppstår nästan alltid efter ett dyk.

Samuel säger att han har klåda på huden, men den visar sig vara snabbt övergående.

Jerry Lindén

FAKTA: Fem typer av dykare i försvaret

Röjdykare genomför röjning, sprängning och kartläggning av minor och ammunition under vattnet.

Fältarbetsdykare förbereder och utför arbeten i vatten på 0 till 40 meters djup. Syftet är att möjliggöra framkomlighet på land och över vattendrag för militära transporter.

Amfibiedykare röjer och omhändertar ammunition i grundare vatten. Genomför även arbeten i fält för ökad rörlighet, förstöring eller sabotage.

Arbetsdykare utför varierande arbeten under vatten, exempelvis dokumentation, sökning eller ubåtsräddning.

Attackdykare är marinens spanings- och sabotageförband. Arbetar på och under vattenytan men även iland.

– Om det var en reaktion efter dyket eller berodde på att han hade på sig ett nytt underställ vet vi inte, säger Mikael Gennser. Men lättare symptom är ingen fara. Det vi vill undvika är allvarligare reaktioner som kan skapa problem senare i livet.

Första timmen efter avslutat dyk mäts förekomsten av bubblor var femte minut. Därefter går man över till 15-minutersintervall och efter två timmar avslutas undersökningarna, förutsatt att värdena är okej.

Ultraljudet visar att även Carl Doering har bubblor i hjärtat,

ONE PARTNER FOR ALL MISSIONS

men han är helt symtomfri. Han säger att han själv aldrig drabbats av dykarsjuka, men var med när en kollega blev dålig.

– När vi kom upp klagade han på att han hade ont i vänster arm och han kunde inte lyfta den mer än en liten bit. Efter behandling i tryckkammare blev han helt återställd.

Vid dagens dyk är det dyktabellerna som ska undersökas. De tabeller Försvarsmakten använder är hämtade från amerikanska marinen och har i en tidigare version fungerat bra i flera år. Men efter de tester som nu genomförs kommer den nya versionen av tabellerna sannolikt att justeras något.

– NU JÄMFÖR VI med en kanadensisk tabell som är baserad på värden från 3 000 dyk, säger Mikael Gennser. Den ska ge symptom i cirka fem procent av dyken, men då är även de allra lindrigaste reaktionerna medräknade.

Förutom att pågående tester sannolikt kommer att leda fram till justeringar i både dyksystem och tabeller kan även andra åtgärder bli aktuella, enligt Jerry Lindén.

– Förr använde vi något vi lite slarvigt kallade för Jesusfaktorer. Det innebar att en dykare gav möjlighet att justera tabellerna utifrån rådande förutsättningar. Om dykaren jobbade hårt eller förväntades bli kall under en dykning kunde man planera för extra säkerhetsstopp eller lägga på ett tabellsteg för att få större säkerhetsmarginal. Detta togs bort i och med att vi fick en ny version av US Navytabellen där dessa säkerhetsmarginaler förväntades vara invädda.

– Eftersom vi har ett arbetsgivaransvar när vi beordrar folk att

Carl Doering, Amf1, undersöks före ett dyk.

dyka vill vi gärna kunna tala om exakt hur dyken ska genomföras. Men då det inte finns några tabeller som passar alla människor och dyksituationer kanske vi får överväga att än en gång införa dessa säkerhetsfaktorer. ▶

Rheinmetall Defence är en komplett leverantör och levererar system och kompetens inom områdena:

- Transportfordon
- Bärgningsfordon
- Reparations- och underhållsfordon
- Stridsutrustning och ammunition
- Stridsvagnar och stridsfordon
- Ledning och samband
- Simulering och träningsutrustning
- Logistklösningar

För mer information: www.rheinmetall-defence.com

- HAUK
D
S

HAUX

D

S

Efter tre års försening

NY TRYCKKAMMARE INVIGD I KARLSKRONA

Den nya, avancerade tryckkammaren i Karlskrona blev ståendes i tre år innan den driftsattes i augusti.

– Det var som att få en jättefin elektrisk julklapp utan batterier, säger Jerry Lindén, tryckkamaransvarig vid Sjöstridsskolan.

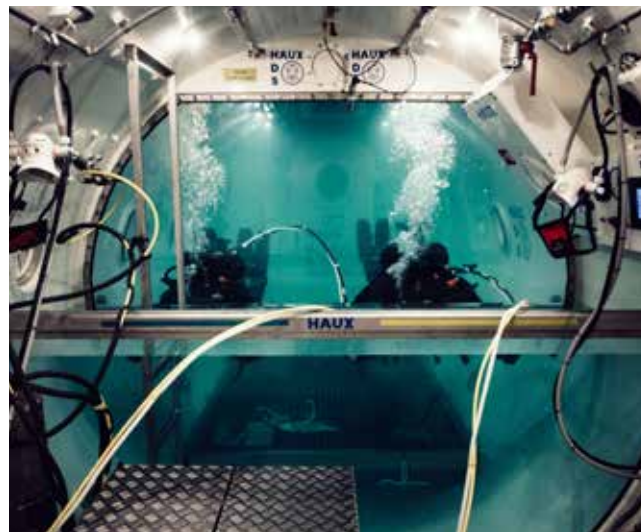
Text: Linda Sundgren **Foto:** Karl Nilsson

2009 GENOMFÖRDES UPPHANDLINGEN av det nya tryckkammersystemet i Karlskrona. Enligt ursprunglig plan skulle anläggningen driftsättas tre år senare, men det kom att dröja ytterligare nästan tre år innan den kunde tas i bruk. Den främsta anledningen till förseningen var att de gamla gasbehållarna från Berga, som man tänkte koppla till systemet, inte godkändes av leverantören av tryckkammaren. Det ledde till en ny upphandlingsrunda som drog ut på tiden.

– Besluten överklagades två gånger till förvaltningsdomstolen och varje överprövning tog åtta månader, säger Hans Gummesson, produktledare för dykmateriel hos Försvarets materielverk (FMV).

ENLIGT FMV ÄR tryckkammaren den enda i sitt slag i Europa. Den kan simulera dyk ner till 160 meters djup i allt från arktiskt till tropiska temperaturer. Trycksättning ner till 16 bar (maxdjup) går på åtta minuter. Systemet omfattar två kammare med en anslutningskanal mellan. Ena kammaren är en bostadsdel där man kan vistats upp till tre veckor och den andra en försöksdel med en bassäng på 21 kubikmeter. Till samma byggnad har man även fått en strömningsbassäng som kan köras i upp till fyra knop och ställas, från plus två till plus 40 grader. I det intilliggande klimatskåpet kan det omgivande klimatet regleras från minus 70 grader till plus 180 grader. Luftfuktigheten kan varieras mellan 10 till 98 procent.

– **FRÅN BÖRJAN PLANERADE** vi för ett hockeytält över en utebassäng. Den här anläggningen är rena drömmen, säger Jerry Lindén.

På baksidan av byggnaden finns två vattentankar i rostfritt stål. Hit skickas vattnet för rening och förvaring för att sedan återanvändas.

– Förr var vi tvungna att tömma ut vattnet i avloppet när det blev smutsigt och sen fylla på med nytt, men nu kan samma vatten användas. Vi kan också temperera vattnet i tankarna och behöver därmed inte lägga tid på att värma eller kyla när vi väl fyllt bassängen, säger Jerry Lindén.

FÖRBUNDSNYTT

SENASTE NYTT FRÅN
OFFICERSFÖRBUNDET

HAR DU KOLL PÅ ARBETSRÄTTEN

Officersförbundet genomför varje år ett antal fackliga utbildningar där du som är medlem i förbundet kan lära dig mer om de lagar och regler som styr arbetsmarknaden.

ÄR DU RÄTT FÖRSÄKRAD?

Genom ditt medlemskap i Officersförbundet kan du teckna ett antal personförsäkringar. Vet du vilka försäkringar som du tecknat? Logga in på förbundets hemsida och kontrollera ditt försäkringskydd.

LAGER- RENSNING

Passa på att fynda
i Officersförbundets
webbshop!

Flera profilprodukter till
nedsatta priser:

USB-minnen, power-
banks, handvärmare och
termosar.

www.officersforbundet.se.kund.profilesupport.se

USB-MINNE
68,75 SEK
INKLUSIVE MOMS

TERMOS
236,25 SEK
INKLUSIVE MOMS

Officersförbundets krav för ett nytt pensionsavtal:

Behåll lägre pensions- ålder för officerare

Förhandlingarna om ett nytt tjänstepensionsavtal har återupptagits och de tre förbundsområdena inom OFR på staten, OFR/S, P, O, har haft möten med Arbetsgivarverket. Ett av kraven gäller fortsatt lägre pensionsålder för yrkesofficerare.

I september sa Arbetsgivarverket upp tjänstepensionsavtalet PA 03 gentemot OFR/S, P, O. SEKO och Saco-S har å sin sida kommit överens med Arbetsgivarverket om ett nytt pensionsavtal, PA 16, där tidigare PA 03 inarbetats som Avdelning II gällandes födda 1987 eller tidigare. OFR/S,P,O som representerar cirka 100 000 statligt anställda har däremot valt att förhandla vidare, men Arbetsgivarverket har inte visat någon förhandlingsvilja.

– Nu har Arbetsgivarverket sagt nej till alla våra krav och den sjunde december begärde OFR/S,P,O medling. Formerna för hur det ska gå till utreds just nu, säger Kerstin Persson, ställföreträdande förhandlingschef på Officersförbundet.

Efterlyser större inflytande

OFR/S,P,O vill framför allt se ett större ansvar från den statliga arbetsgivaren så att fler av medlemmarna orkar arbeta fram till sin pensionsålder. Utgångspunkten är att det behövs större inflytande för de medlemmar som ska jobba till 67 om de ska klara av att jobba längre.

Bland annat så ska de ha rätt att gå ner i arbetstid i slutet av sitt ar-

Hur länge ska officerare födda 1988 och senare jobba? Till 67 år, tycker Arbetsgivarverket

betsliv utan att pensionen drabbas. I det nya pensionsavtalet finns enligt OFR/S,P,O inga sådana rättigheter.

Pensionsålder för yrkesofficerare

De yrkesofficerare som är födda 1987 och tidigare omfattas fortsatt av PA 03 regler och går i pension vid 55, 60 eller 61 års ålder. I det nya pensionsavtalet nämns dock inget om någon lägre pensionsålder för yrkesofficerarna. Det innebär att yrkesofficerare som är födda 1988 eller senare kommer att gå i pension vid 67.

Ett krav som har framförts är att få till en lösning med lägre pensionsålder även för dessa yrkesofficerare.

Fler krav

I PA 16 görs lägre pensionsavsättningar för dem som är sjukskrivna och föräldralediga vilket OFR S,P,O är kritiska till.

I det allmänna pensionssystemet i Sverige ges inga pensionsavsätt-

FAKTA OFR/S,P,O

OFR/S,P,O är ett förhandlande samverkansorgan för åtta självständiga fackförbund inom statlig sektor som tillsammans organiserar cirka 100 000 anställda. Medlemmarna finns inom Fackförbundet ST, Polisförbundet, Officersförbundet, Lärarförbundet, Vårdförbundet, Försvarsförbundet, Tull-Kust och Ledarna.

ningar för den som tjänar över 7,5 inkomstbasbelopp om året (idag drygt 36 300 kronor per månad), även kallat "taket". Tjänstepensionen har traditionellt sett kompenenserat för detta tak i den allmänna pensionen. OFR/S,P,O vill inte att de inom staten som tjänar mer än taknivån ska förlora på det nya tjänstepensionsavtalet relativt PA 03.

OFR/S,P,O vill också att Trygghetsstiftelsen ska kunna användas när ett jobb blir alltför påfrestande så att medarbetare kan ställa om och finnas kvar i arbetslivet.

Foto: Niklas Ehlén - FM

OFFICERSFÖRBUNDET PÅ FACEBOOK

Officersförbundet finns på facebook. Där kan du bland annat få glimtar av förbundets dagliga verksamhet. Välkommen att säga vad du tycker om

Officersförbundet och Försvarsmakten och dela med dig av information du tror är intressant för andra medlemmar.

MEDLEMSSTATISTIK

Yrkesverksamma, 7/12 2015

Yrkesofficer	8967	(-1)
Reservofficer	65	(+1)
Soldat/gruppbefäl	4390	(+88)
Hedersmedlem	1	(+0)
Övrig	125	(+2)

Semesterlönegarantivisten:

Viktigt med motivering till bestridande av skuld

Försvarsmakten har kallat till tvisteförhandling för de drygt 900 som har fått mer än 3000 kronor felaktigt utbetalt.

Någon tid när Försvarsmakten vill påbörja förhandlingen har inte angetts (när tidningen gick till tryck den åttonde december).

Att Försvarsmakten påkallar förhandling innebär att de anser att dessa 900 borde reagerat på att de fått för mycket lön och sparat pengarna för återbetalning. Försvarsmakten vill via tvisterna kräva in dessa pengar därför att myndigheten anser att de som fått större belopp än 3000 kronor borde ha insett att de fått för mycket.

– Vi kommer så klart att behandla våra medlemmars bestridande utifrån rådande praxis. Det är omöjligt att på förhand säga om god tro är tillämpligt, eller om hela eller någon del av skulden måste

återbetalas. Alla som bestridit måste därför förbereda sig på att just deras tvist kan sluta med att Försvarsmakten får rätt och därför spara pengar så att man kan betala tillbaka. Man måste också vara beredd på att Försvarsmakten vill ha ränta på pengarna, säger Peter Löfvendahl, förbundsdirektör på Officersförbundet.

Viktigt lämna in skäl

Vid en återbetalning ska medlemmen dock ha möjlighet att i normalfallet dela upp betalningen på upp till sex månader, men återbetalningstiden kan även utsträckas längre. Officersförbundets kansli har, tillsammans med föreningarna ute på förbanden, påbörjat förberedelser för att vara beredda när Försvarsmakten vill påbörja förhandlingarna. Det är mycket material om var och en som måste samlas in.

– Det borde vara en del underlag som både vi och Försvarsmakten

behöver, exempelvis lönespecifikation. Därför har vi frågat om vi kan ta fram dessa fakta gemensamt ur Prio. Jag vill dock påminna var och en om att lämna in sina skäl till officersföreningen på förbandet kring varför ni inte reagerat. Det kommer att krävas i tvisteförhandlingen, säger Peter Löfvendahl.

Har kontrollerat medlemskap

Officersförbundet har också kontrollerat vilka av de 900 som var medlemmar i förbundet i september eller tidigare. Det var i september som kravbrevet sändes ut av Försvarsmakten. Officersförbundet kan, utifrån stadgar och lagstiftningen, endast förhandla för de som är medlemmar. Det är lika viktigt att förbundet inte missar någon bestridande medlem som kan ha blivit felaktigt registrerad som oorganiserad av Försvarsmakten.

Jultider på kansliet

Under jul och nyårshelgerna och anslutande vardagar är tillgängligheten till kansliet begränsad. Det är alltså svårt att nå oss på telefon. Det går alltid att skicka mail till kansliet@officersforbundet.se så tar vi hand om det så snart vi kan. 22 december till 27 december, 30 december till 3 januari samt 6 januari är kansliet stängt.

God jul och Gott nytt år!

Försäkringar:

Har ditt barn fyllt 25 år?

Barnförsäkringen gäller till och med det år ditt yngsta barn fyller 25 år. Har barnet fyllt 25 under året måste du avanmäla barnförsäkringen, annars debiteras du trots att försäkringen inte gäller längre. Kontakta försäkringservice på 08-440 83 30, måndag, tisdag och torsdag klockan 8.20–16.30 eller mejla till kansliet@officersforbundet.se och anmäl att yngsta barnet fyllt 25 år.

Officersförbundets kurser och konferenser våren 2016

Kurs/konferens	Tid	Sista anmälningsdag
Avtals- och utbildningskonferens 1	1–2 februari	9 december 2015
Förbundskurs, FK 1	8–11 mars	27 januari
Kurs för utbildnings- och rekryteringsansvariga	17–18 mars	3 februari
Avtals- och utbildningskonferens 2	7–8 april	17 februari
Kurs för ledamot i OrgE Personalförvaltningsnämnd	21–22 april	9 mars
Arbetsmiljörätt för chefer	26 april	16 mars
Förbundskurs, FK 1	10–13 maj	9 mars

Mer information och anmälan, se www.officersforbundet.se.

Officersförbundet vill avtala om huvudskyddsombud

Den 3 november meddelade Försvarsmakten arbetstagarorganisationerna (ATO) att myndighetens beslutsavsikt är att samverkansgruppen Försvarsmaktens centrala arbetsmiljökommitté (CAM) och Försvarsmaktens huvudskyddsombud (FM HSO) ska upphöra från och med årsskiftet.

Den 16 november lämnade OFR/O FM, OFR/S, Saco-S FM och Seko försvar ett gemensamt svar till Försvarsmakten. Där föreslås att parterna gemensamt tar fram ett kollektivavtal som reglerar förutsättningarna för FM HSO.

ATO uppfattar att Försvarsmakten i grund och botten delar uppfattningen om att FM HSO har en viktig roll att fylla men att myndigheten är tveksam till den legala grunden för uppdraget.

– Även om CAM skulle upphöra så har Försvarsmakten ändå en fortsatt samverkansskyldighet rörande arbetsmiljöfrågor. Vi på Officersförbundet medverkar gärna till en konstruktiv dialog kring effektivare samverkans-

FAKTA: FM HSO & CAM

Försvarsmaktens huvudskyddsombud (FM HSO) ska, i nära samarbete med arbetstagarorganisationerna i Försvarsmakten (FM ATO), företräda alla försvarsmaktsanställda i arbetsmiljöfrågor och verka för en god arbetsmiljö gentemot Försvarsmaktens ledningen.

FM HSO har i uppdrag att samordna och ge stöd till organisationsenheternas huvudskyddsombud samt ytterst företräda Försvarsmaktens samtliga skyddsombud i relation till myndighetens ledning.

FM HSO företräder skyddsombuden i Försvarsmaktens centrala arbetsmiljökommitté (CAM) som ordinarie ledamot. CAM är en av fem centrala samverkansgrupper enligt samverkansavtalet ASU-FM och har till att uppgift att samverka kring Försvarsmaktsövergripande arbetsmiljöfrågor.

former, säger Pelle Avelin, ombudsman.

I svaret till Försvarsmakten poängteras att funktionen FM HSO varit både efterfrågad och behövd, av såväl arbetstagarna, skyddsombuden, ATO, arbetsgivaren och externa myndigheter.

Fonder söker sökande

Det finns flera fonder där officerare och deras anhöriga kan söka pengar. Både Försvarets understödsnämnd och H.M. Konungens Militärhospitals- och Medaljfonder har i år få ansökningar. Intresserade uppmanas därför sända in ansökan. Fonderna kan ge begravningspengar och stöd vid sjukdom eller skada.

Försvarets understödsnämnd

Försvarets understödsnämnd har till uppgift att förvalta två stiftelser vars syfte är att ge yrkesofficerare, yrkesofficerares änkor och barn ekonomiskt stöd i enlighet med donatorernas intentioner.

Yrkesofficerare kan ansöka om engångsbelopp för särskilt behov. Till exempel kostnader för rehabilitering efter olycka eller sjukdom, underlättande hjälpmedel, åtgärd vid bestående skada, rehabiliterande eller underlättande åtgärd vid annan livskris.

Efterlevande till yrkesofficer kan ansöka om bidrag om de har inkomst lägre än 150 000 kronor och förmögenhet under 200 000 kronor, förutom egen permanent bostad. Bidrag ges som engångsbelopp. Efterlevande kan också ansöka om bidrag till begravningskostnader.

Ansökan om bidrag skickas till:
Roland Ekstrand, sekreterare
Försvarets understödsnämnd
Svartbäcksgården 507,
136 59 VENDELSÖ

H.M. Konungens Militärhospitals- och Medaljfonder

H.M. Konungens Militärhospitals- och Medaljfonder delar ut 10 000 kronor skattefritt per år till behövande med låg inkomst, vilket normalt innebär mindre än 15 000 kronor per månad och utan förmögenhet. Den som söker kan däremot äga bostadsrätt eller villa.

Efterlevande och barn efter avlidna yrkesofficerare av kaptens eller högre tjänstegrad (motsvarande enligt tidigare gällande befälsordning) vid armén, marinen eller flygvapnet kan ansöka om stöd.

Frågor besvaras av Kurt Svensson på 08-402 60 72 eller kurt.svensson@royalcourt.se

Beställ ansökningsblankett via www.kungahuset.se/militarhospitalsfonden eller från fondens sekreterare:

H.M. Konungens Militärhospitals- och Medaljfonder,
Kurt Svensson, Kungl. Slottet,
107 70 Stockholm

A-kasseavgiften höjs med tio kronor

Från och med den första januari 2016 höjer Akademikernas a-kassa (AEA) månadsavgiften från 90 kronor till 100 kronor.

Den första september 2015 höjdes taket i a-kassan från 680 kronor per dag till 910 kronor. Höjningen var den första på 13 år och innebär att det nu är möjligt att få 20 020

kronor per månad före skatt i ersättning (jämfört med tidigare 14 960 kronor) för den som tjänat 25 000 kronor/månad eller mer.

Arbetslöshetsförsäkringen finansieras dels via arbetsgivaravgiften, dels via medlemsavgiften till a-kassorna. Det betyder att när ersättningen höjs ska a-kassorna leverera in mer pengar till staten.

Den höjda medlemsavgiften

faktureras medlemmarna i januari vilket innebär att den första gången

som medlemmen ska betala den högre avgiften är i slutet av januari.

PRO SERIEN

F1Pro

S1Pro

A1Pro

Vi har nöjet presentera världens kanske mest avancerade överlevnadsknivar – Pro Series av våra grundmodeller F1, S1 och A1. Knivarna är vassare, starkare och säkrare, viktiga egenskaper på en kniv som man måste kunna lita på. I alla väder!

För mer information, besök vår hemsida eller beställ katalog.

Produkt info.	A1pro	S1pro	F1pro
Totallängd (mm):	283	247	217
Bladlängd (mm):	160	130	100
Bladtjocklek (mm):	7	6	5
Tånge:	Bred, genomgående		
Vikt (kniv)(g):	363	250	182
Stål:	Lam.CoS		
Hårdhet:	60 HRC		
Skafmaterial:	Thermorun®		
Slida:	Zytel®		

Kunglig
Hovleverantör

Ny webb och nytt medlemsregister i januari

I mitten på januari får Officersförbundets webb nytt utseende. Den får då bättre tillgänglighet i alla typer av enheter – datorer, surfplattor och smarta mobiltelefoner. Samtidigt byter förbundet till ett nytt medlemsregister. Inloggning på hemsidan kommer att ske med e-legitimation.

– Huvudanledningen till att vi byter medlemsregister är att det nuvarande systemet är svårt att vidareutveckla, säger Pelle Avelin, ombudsman.

Från den 14 januari planeras den nya webben och medlemsregistret vara i drift.

För att logga in på Mina sidor på webben kommer du från och

Medlemsregistret stängt 18 december – 12 januari

Inför övergången till det nya systemet kommer medlemsregistret att vara stängt från den 18 december till den 12 januari. Under den perioden kan du alltså inte logga in och ändra dina uppgifter.

Du som medlem eller förtroendevald behöver inte göra något inför bytet till det nya medlemsregistret. Alla uppgifter flyttas över med automatik. Men logga gärna in redan nu och dubbelkolla att dina uppgifter är uppdaterade.

med den 14 januari att behöva e-legitimation. Beroende på vem som ger ut e-legitimationen kan den ha olika namn. En variant som flera banker står bakom kallas BankID. Med ett Mobilt BankID kommer du att kunna logga in via din mobiltelefon eller surfplatta. Instruktioner om hur du skaffar BankID eller Mobilt BankID kommer att finnas vid inloggning.

Smidigt och säkert

– Att logga in med e-legitimation är både smidigt och säkert. Medlemmarna kommer inte längre behöva hålla koll på särskilda lösenord. Dessutom höjer det säkerhetsnivån, säger Pelle Avelin.

Föreningarna kommer att få en manual för medlemshantering i det nya medlemsregistret. Vid Avtals- och utbildningskonferensen den 1–2 februari kommer föreningarna

också att få tillfälle att ställa frågor om det nya systemet.

E-faktura

Förbundet ser även över möjligheten att från och med andra kvartalet 2016 kunna erbjuda e-faktura. Fakturan presenteras då elektroniskt i din internetbank och efter godkännande från dig görs betalningen automatiskt på förfalldagen.

BankID/Mobilt BankID beställer du via din internetbank.

Foto: Lars Thulin

BASALT utvecklar och levererar säkra system och tjänster till myndigheter och företag inom samhällsviktig verksamhet.

BASALT

Connecting with Defence Technology

I våra uppdrag och projektåtaganden åt kund hjälper vi till att omvandla visionerna till konkreta förslag. Vi är ett oberoende teknikkonsultbolag med projekt som spänner från övergripande och teoretiska analyser till detaljerade kravspecifikationer.

Välkommen till ÅF!
afconsult.com/defence

2016/04

INNOVATION BY EXPERIENCE

Rätt bil på rätt plats betyder oslagbar totalekonomi.

Vardagen för en Scania varierar. Oavsett om den rullar långa mil genom vidsträckta landskap eller manövreras fram i oländig terräng, är kraven på kvalitet och bränsleekonomi alltid höga. Och det gäller att ha rätt bil på rätt plats.

Närhet till snabb service, konkurrenskraftiga priser för underhåll och reparationer och marknadsledande miljökrav är Scaniafordelar som få andra kan matcha. När allt dessutom paketeras i en smidig helhetslösning som innebär oslagbar totalekonomi, är valet enkelt.

Kamratskap som varar

I utlandstjänst skapas unika band. Vi värnar om den **sammanhållning** som tagit form och stöttar dig som **veteran** genom en sund och trygg tillvaro. Kravlös, socialt och roligt. Precis som **kamratskap** bör vara.

Välkommen som medlem hos oss.
www.sverigesveteranforbund.se

Sveriges Veteránförbund
Fredsbaskrarna (SVF)

Officersförbundet åter på Sturegatan 15

Officersförbundet har nu efter drygt ett års frånvaro flyttat tillbaka till Sturegatan 15.

Förbundet har varit delägare i fastigheten på Sturegatan sedan byggnationen 1969. Förutom att ge bättre arbetsmiljö för de anställda kommer renoveringen även att förbättra förbundets ekonomi.

– Vi var tvungna att renovera fastigheten eftersom el, vatten, avlopp, hissar och ventilation var minst 30 år gammalt. Huset började förfalla och värdet sjönk konstant, säger Peter Löfvendahl, förbundsledare på Officersförbundet.

Renoveringen var nödvändig för att värdet på huset inte skulle minska. Kostnaden för renoveringen kommer att skrivas av i enlighet med gällande riktlinjer, vidare kommer intäkterna från fastigheten att stiga.

Dragit ned

Förbundet disponerade tidigare ett helt våningsplan i huset, men har nu endast en del av ett plan. Renoveringen har också medfört att intresset för utomstående att hyra lokaler i huset till marknadsmissiga priser ökat.

– Kansliets personalstyrka har minskat successivt de senaste 15

åren varför vi hade för mycket yta, vilket vi åtgärdat nu. Vi kan nu också hyra ut en större del av huset. Det har tack vare renoveringen fått modern infrastruktur rörande exempelvis kabeldragningar, ventilation och annat. Det betyder också att lokalkostnaderna för kansliet minskar, säger Peter Löfvendahl.

Fastigheten Sturegatan 15 ägs av Stoff AB som består av Officersförbundet och fackförbundet ST.

– Ägandet i fastigheten är en av flera pusselbitar bakom varför Officersförbundet hittills inte behövt höja några medlemsavgifter under de senaste två förbundsmötena,

utan istället faktiskt kunna sänka avgifterna för de med lägst inkomster, säger Peter Löfvendahl.

Återanvänder

Officersförbundet och ST har i renoveringen återanvänt det som går att återanvända till exempel fönster, fasad, stomme och restaurangkök, men ersatt skadad, sliten eller hälsovådlig materiel.

– Vi har strävat efter att välja enkla och funktionella byggnadsmateriel med lång hållbarhet vid renoveringen, säger Peter Löfvendahl.

Inga framsteg rörande insatsarbetstid

Officersförbundet kämpar för att omförhandla det nu gällande arbetstidsavtalet. Det är framförallt paragrafen om insats-

arbetstid som omförhandlingen gäller, men även andra delar diskuteras.

– Försvarsmakten har haft en felaktig tillämpning av avtalet sedan 2013 vilket drabbat många medlemmar, säger Peter Löfvendahl, förbundsledare på Officersförbundet.

Officersförbundet har i flera år tid försökt få Försvarsmakten att sluta med den felaktiga tillämpningen – och även vid några tillfällen fått myndigheten att medge felaktigheten – men det har inte fått stopp på beteendet. Våra officersföreningar tvingas att påkalla nya tvister.

Belastningen ökar

Det pågår fortfarande förhandlingar om arbetstidsavtalet och det hölls möten under november. Den 17 december planerar Officersförbundet att lämna in ett skriftligt yrkande. Så länge som förhandlingarna känns meningsfulla läggs tvisterna vilande.

– Vi hoppas naturligtvis att vi kan komma överens långsiktigt istället för att lösa en tvist i taget, säger Peter Löfvendahl.

Från att från början varit fråga om översyn av i första hand villkoren vid insats och övning har omfanget av arbetet dock ökat.

Försvarsmakten säger sig se ett ökat behov av att minska kostnaderna för verksamheten. För Officersförbundet har det blivit tydligare att belastningen på våra medlemmar ökar. Det gör att det även finns ett behov av att tydligare reglera hur mycket arbetstid som får tas ut och hur vila ska ges.

Efterlyser röd tråd

– Vi har redan idag ett avtal som medger stor frihet för Försvarsmakten att disponera våra medlemmar, men det måste finnas en röd tråd mellan ersättningarna så att de hänger ihop, säger Peter Löfvendahl.

Ambitionen att minska kostnaderna för personal genom att sänka ersättningarna är något som Officersförbundet tycker är felaktigt och direkt kontraproduktivt.

– Försvarsmaktens personal är mycket villig att ställa upp för försvaret, men det finns en gräns. Försvarsmakten måste förstå att om man försämrar villkoren kommer fler att lämna. Det slår direkt emot den långsiktiga målsättningen att bygga ett hållbart försvar. Personal måste få kosta, säger Peter Löfvendahl.

HvSS Vällinge söker Regementsförvaltare OR 9 och IT-Säkerhetschef

Ansökan görs digitalt från FM hemsida/lediga jobb senast den 17 januari 2016.

Som IT-Säkerhetschef kommer du även att arbeta som lärare på HvSS kurser.

Avseende OR 9 befattningen beräknas utnämning ske sommaren 2016 enligt den process som föreligger. Skolan saknar allmänna kommunikationer varför körkort B* och bil är nödvändig.

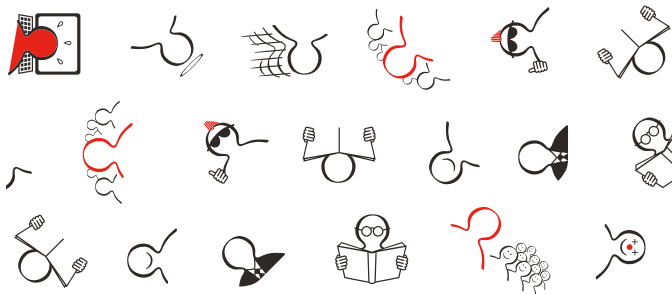
Upplysningar om tjänsten kan lämnas av:

C HR Solveig Ravetti 08-584 549 71
eller C HvSS Björn Olsson 08-584 549 11

Hemvärnets Stridsskola

HvSS har uppgiften att leda och genomföra chefsutbildning, utbildningssamordning och kvalitetsuppföljning avseende all utbildning riktad mot hemvärnsförband, samt utveckling av utbildningsmetoder, organisation, taktik och metodik. HvSS har ett utbildningssamarbete med motsvarigheten i Norge och Danmark.

Lika!

Eller olika...

Milso erbjuder Teknik-, Lednings- & IT-tjänster inom försvarsområdet. Våra uppdrag handlar om allt från Gripen, helikoptrar och telekrig till stridsfordon och materiel för markarenan.

Vi har plats för fler lika olika kollegor!

Är du en av dem?
– Hör av dig!

Milso AB | 08 - 672 07 80 | info@milso.se | www.milso.se

RÖS-skyddat säkerhetsskåp

för servrar i skalskyddsklass SS1/ EMP

Säkerhetsklass SS3492!

Säkerhetsskåpet har utvecklats av KAMIC tillsammans med Rosengrens på uppdrag av försvaret. Skåpet är en säkerhetsinvestering för att skydda viktig information på servrar m.m. från intrång. Välkommen att kontakta oss för mer information!

KAMIC • Box 278, 651 07 KARLSTAD • 054 - 57 01 20 • www.kamicemc.se
ROSENGRENS • Box 315, 192 30 SOLLENTUNA • 010- 209 51 36 • www.rosengrens.se

A PART OF KAMIC COMPONENTS

PREP-kurser hösten 2015

– Helgkurser i vacker miljö med professionella ledare –

Att boosta en parrelation kan kännas aktuellt vid många tillfällen i livet, men kanske extra mycket inför en utlandstjänstgöring. Passa på att få nya verktyg för förbättrad kommunikation och parkänsla. Kostnadsfritt för Försvarsmaktsanställda med partner, med undantag av kurslitteratur 600 kr. (Se kursdatum till höger.)

Vi 2-kurs – I denna kurs tar vi vara på de goda intentionerna från PREP och fokuserar på att ge paret förståelse för de effekter utlandstjänstgöring kan ha på relationen och vilka utmaningar man kan ställas inför. Kostnad: 600 kr för kurslitteraturen.

Anmälan till samtliga kurser sker via www.soldathem.org
För frågor kontakta: Victoria Lundgren, 070-571 12 92
victoria.lundgren@soldathem.org **Stödtelefon:** 070-570 99 91

Hör.....8–10 jan
Stockholm (norr om) 19–21 feb
Linköping (utanför)...4–6 mars
Skövde (utanför).....11–13 mars
Skellefteå.....11–13 mars
Stockholm (norr om) 8–10 april
Halmstad (utanför) ...22–24 april
Skellefteå.....13–15 maj
Skövde (utanför).....20–22 maj

Vi 2-kurs

Linköping (utanför)...9–10 april

Gåvobrev – När du ska ge bort något värdefullt

När ska ett gåvobrev upprättas? Vad bör man tänka på gällande beskattning? Och hur kan man genom ett gåvobrev utnyttja rotavdraget maximalt? Här ger vi svaren.

Ett gåvobrev behöver du när du vill ge bort något värdefullt, exempelvis en del av en fastighet till din partner eller en summa pengar till ditt barn. Med gåvobrevet har du möjlighet att reglera överlåtelsen och skriva villkor som skapar trygghet för mottagaren. Du kan till exempel göra gåvan till mottagarens enskilda egendom, vilket betyder att mottagaren får behålla gåvan om han eller hon i framtiden skulle skilja sig.

Gåvor mellan makar – gåvobrev eller bodelningsavtal?

Om du vill ge egendom eller del av egendom till din make eller maka, kan det antingen ske genom ett gåvobrev eller ett bodelningsavtal under pågående äktenskap.

Är det bara fråga om en tillgång är det ofta lämpligast och enklast med ett gåvobrev. Om ni däremot ska överlåta flera tillgångar, dela upp lån eller omfördela äganderätt, kan det vara lämpligt att upprätta ett bodelningsavtal.

Viktigt att veta är dock att om det finns lån, som ska övertas av din partner, som överstiger 85 procent av tidigare års taxeringsvärde kan stämpelskatt behöva betalas. Ett bodelningsavtal under pågående äktenskap utlöser som huvudregel ingen skatt (undantaget är om det finns uppskovsbelopp). Är du osäker på vad som gäller angående beskattning i just din situation rekommenderar vi att du kontaktar Skatteverket.

Observera att det inte genom ett gåvobrev mellan makar går att be-

FAKTA: Vad är avtal 24?

Officersförbundet har slutit ett avtal med juristbyrån Avtal 24. Som medlem i Officersförbundet kan du skriva samboavtal, skuldebrev testamente och andra avtal helt kostnadsfritt online alternativt till hälften av ordinarie pris med Avtal24:s jurister. På gåvobrev ges du 20% rabatt.

För mer information, besök: www.avtal24.se/officersforbundet.

Har du några frågor eller funderingar kring din situation kan du ringa till juristbyrån Avtal24, på 0771-24 00 24, måndag–torsdag 8–20, fredag 9–17 eller maila till officersforbundet@avtal24.se

stämna att en gåva ska utgöra enskild egendom, utan detta måste regleras i ett äktenskapsförord. Både gåvobrevet och äktenskapsförordet ska även registreras hos Skatteverket.

Gåvor inom familjen

Något som är bra att tänka på när du ska ge en gåva till ditt barn eller barnbarn, är att den som huvudregel ses som ett förskott på ditt arv, vilket innebär att gåvans värde ska räknas av från arv i framtiden. Om du inte vill att gåvan ska ses som förskott på arv, måste du skriva in det i gåvobrevet.

Passa på att maximera rotavdraget!

Rotavdraget ger dig rätt till 50 procent avdrag på arbetskostnaden vid ombyggnation, tillbyggnation, underhåll och renovering (max 50 000 kronor per person och år).

Vid årsskiftet kommer reglerna

EXEMPEL ETT:

Karin ska ge sitt barnbarn Albin sitt sommarhus och skriver i gåvobrevet att sommarhuset inte ska ses som ett förskott på Karins arv. Karin skriver vidare att sommarhuset ska vara Albins enskilda egendom, vilket gör att Albin inte behöver oroa sig för att bli av med huset i samband med bodelning om han någon gång i framtiden skulle skilja sig.

Gåva avseende fastighet

Ett löfte om gåva av fastighet är aldrig bindande, oavsett det är muntligt eller skriftligt. En giltig gåva av fastighet förutsätter ett gåvobrev som under-tecknats av både givare och mottagare samt uppfyller jordabalkens övriga krav. Annars kan inte mottagaren erhålla lagfart.

Det är möjligt att i gåvobrevet reglera villkor om att ett visst betalningsansvar för lån ska övergå till mottagaren. Om lånesumman överstiger 85 procent av fastighetens taxeringsvärde kommer mottagaren att behöva betala stämpelskatt. I det fallet är det ett köpekontrakt och inte gåvobrev som ska upprättas.

EXEMPEL TVÅ:

Johan skänker sin fastighet till sin dotter Sigrid. Fastighetens taxeringsvärde är två miljoner och Sigrid ska ta över lånet som ligger på 1 000 000 kr. 1 000 000 är 50 procent av taxeringsvärdet, vilket innebär att gåvan inte utlöser stämpelskatt.

Tänk på att mottagaren av fastigheten behöver söka lagfart hos Lantmäteriet. Gåvobrevet ska skickas till Skatteverket tillsammans med ansökan om lagfartsändring. När det gäller bostadsrätt ska bostadsrättsföreningen informeras om gåvan, vanligen genom en ansökan om medlemskap i föreningen. Vägras medlemskap blir gåvan ogiltig.

dock att ändras. Förändringen består i att endast 30 procent av arbetskostnaden får dras av, men 50 000 kronor per person och kalenderår kommer fortfarande att gälla som maxgräns.

Något som inte alla vet är att man med ett gåvobrev kan maximera nyttjandet av rotavdraget. Om fastigheten ägs av endast en person, kan man överlåta en del av bostaden på sin partner och därigenom öka rotavdraget med upp till 50 000 kronor per person och år. Det är alltså i detta avseende mer fördelaktigt att vara två, istället för en, ägare av en bostad. För att

utnyttja rotavdraget behöver man bo och äga en del av bostaden där arbetet ska utföras. Bostaden kan även vara en fritidsbostad.

20 procents rabatt

Som medlem i Officersförbundet skriver du gåvobrev till 20 procents rabatt hos juristbyrån Avtal24, både online och tillsammans med jurist. Besök avtal24.se/officersforbundet för att ta del av dina för- måner och skriva de avtal just du behöver. Vid frågor och funderingar är du varmt välkommen att ringa till Avtal24:s jurister på 0771-24 00 24.

YOU ARE PROTECTED

Färist Mobile™ skyddar dig mot angrepp och avlyssning. Det är en krypterad smartphone baserad på svensk säkerhetsteknologi som är godkänd på nivån Restricted. Tala och messa krypterat, surfa nätet säkert, använd vitlistade androidappar. Anslut till interna resurser, lagra data krypterat. Och du kan fjärradera den. Säkert.

Besök www.tutus.se
Eller ring oss på 08-551 102 30

POSTTIDNING B

Avs: Officersförbundet, Box 5338, 102 47 STOCKHOLM

Law Enforcement & Military

SAFE4U

SECURITY OF SWEDEN